Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 210 (14015) | 1975 оной сентябриин 7, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ

ГАНСАШ ХООЛОС ГАЗАРТА БҮ ҮЛЭГ, АДХАШ ОРООҺОН ХИИДЭ БҮ ХОСОРОГ!

...ШӨӨЛ ҺАЙНААР ...ЖАЛЛАХАБДИ

...нашье, ямаршье һалба... хүдэлжэ байһан совет ...үд түрэл партиингаа ... съездые ажалай ...амжалта, туйлалтануу... угтахые эрмэлзэн, дээ... түүлэгдэһэн социалис ... абадаг һайн һайхан ...литай гээшэ.

...үнөө «КПСС-эй XXV ...дые нэрэтэй солотойгоор ...гын түлөө социалис мү... ...н тухай» партиин Цент... ...а Комитедэй тогтоол ... совет арадай, тэрэ тоо... ...оогэй ажалшадай үүс... ...абхиие улам бадаруул... ...алайнь эршые бүри ...ждаба.

...артиин съезд бүхэн ма... ...арад зоной ажабайдалда ...тэ шэнэ хуудаһа нээжэ, ...ой шиидхэбэринүүд ... ороноо саашадань түр... ...р хүгжөөн һалбаруул... ...үн зоной һуудал байда... ...үшөөл һайжаруулха та... ...толотомо ехэ, холын ... зорилгонууд табиг... шуу. Энээниие бидэ ...игөө ажабайдал дээ... ...үдэр бүри элитээр ха...

... халуун анхарал ...олгонь бодото ажалаа... ...юусаха, өөһэдынгөө ... жаргалта байдалай ... бүхы хүсэл эрмэлзэл, ... бэлиг, мэргэжэл шада... ... зорюулан ажаллаха ... дамбэрэлтэ хэрэг, со... ...үн бүхэнэй арюун уял...

... юрын хонишон хүн ...эл бодоноб. Минии нү... ...е баһал тиигэжэ һана... ...хэшье байха.

...шань партиингаа XXV ...ые ажалай ямар бэлэг... ...р угтажа, үшөө юу хэ... ...илготой байһан тухай... ...эн үгэ хэлэхэмни.

...дхэхы үедөө ороод ... юһэдэхи табан жэлэй ...эн дүрбэн жэл 8 һара ...анай Борьёогой совхо... ... хонишод, муу бэшээр ... гэжэ хэлэхэ байнаб. ...манай эхэ хонидые ха... ...даг олонхи хонишод ... өөһэдынгөө табан жэ... ...түсэбые болзорһоонь ... дүүргээ. Жэшээнь, суу... ...нишод, Социалис Ажа... ...оюй, Гасарун Рабдаев, ... Дмитрий Свистунов, ...-Нима Гомбожапова, ... Чупышева гэгшэд ... абажа түлжүүлхэ, ... хайшалха табан жэ... ... түсэб болзорһоонь ... дүүргээ.

... би Борьёогой сов... ... хонишоноор ажалла... ...лһээр зургаа-долоон ...болюоб. Эхэ хонидые та... ... жэлээ харууһалнаб. ... Галина нүхэртээ ... шэнэ хурьгалуулха ...дые тушаажа абаа ... Тэдэмнай мүнөө дүр... ... хурьгаланхай.

... жэлэй түсэбэй ёһоор ... 2784 хурьга түл... ... байһан аад, энэ үн... ... дүрбэн жэл хахад соо 3556 хурьга абажа томо болгообди. Энэ үе соо жэл бүрн зуун эхэ хонин бүхэнһөө дунда зэргээр 120,7 хурьга түлжүүлһэн болонобди. Тэрэшэлэн хониндһоо нооһо абаха, хурьгадай шэгнүүр нэмээхэ түсэбнайшье болзорһоо урид дүүргэгдээ. Жэшээнь, табан жэл соо бүхыдөө 116,4 центнер нооһо хайшалха байһан аад, үнгэрһэн үе соо хамта 117 центнер нооһо абажа тушаагаабди. Табан жэлэй туршада хурьгадайнгаа шэгнүүрые бүхыдэнь 562 центнерээр нэмээхэ даабаритай байһан аад, үнэндөө тэрэнээ 759,7 центнертэ хүргөөбди. Хурьган бүхэниие жэл бүри дунда зэргээр 21,4 килограмм шэгнүүртэй болгожо эхэһээнь һалгаагаабди.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод байхадаа, энэ жэлэй эхиндэ бидэ хүршэ Сэлэнгын совхозой залуу хонишон Цырен-Доржо Шиндаковтой хөөрэлдөөд, хоорондоо мүрысэхэ гэжэ шиидэһэн байгаабди. Тиигээд «Буряад үнэн» газетээр дамжуулһан, республикынгаа бүхы хонишодые манай жэшээгээр мүрысөөндэ оролсохыень уряалаа һэмди. Манай отарынхид зуун эхэ хонин бүриһөө 150-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ гэһэн уялга абаа һэн.

Манай ажахыда нэгэшье хонишон энээнһээ урда имэ ехэ уялга абаагүй байгаа. «Дэмыл имэ ехээр ама алдабаш даа», гээд намда хэлэхэшье хүнүүд бии бэлэй. Теэд өөрынгөө арга боломжо, хүсэ шадалые сэгнэжэ үзөөд, урдаа томохон зорилго табяад, хабаяа туршаха гэжэ бодоо һэм. Тиигээдшье минии жэшээгээр бусад хонишод дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа ха юм.

Яһалашье оролдожо хүдэлөөбди. Гансал зарим тэды шалтагаанһаа боложо, уялгаяа арайл дүүргэжэ шадаагүйбди. Байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 147,5 хурьга томо болгообди. Хонин бүхэнһөө 4,4 килограмм нооһон абтаа. Хурьган бүхэнөө 22,4 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгаагаабди.

Энээнһээ урагша имэ ехэ үрэ дүн туйлажа үзөөгүйбди. Тиигээд ерэхэдээ, мүрысөөн гээшэмнай ехэхэн хүсэтэй, хүн бүхэндэ бии байһан нөөсэ, арга боломжые гүйсэд элсүүлхэ оньһон байна.

Түрэл партиингаа XXV съездын хүндэлэлдэ ажалай шэнэ вахтада жагсалсан, улам һайнаар хүдэлжэ, ерэхэ жэлдэ байгша онойхиһоо үшөөл дээшэ үрэ дүн туйлаха зорилготойб.

В. БАЗАРОВ.
Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

...ЛӨӨ ЕХЭТЭЙ БАЙХА

...ССэй XXV съездые ... солотойгоор угтахын ... социалис мүрысөөн ... партиин Центральна ...едэй Тогтоолые манай ...ай ажалшад ехэтэ һай... угтаба. Түрэл партиин... ...ъезднүүдые ажалай шэ... ...алтануудаар угтадаг ... алдарта һайхан зан... ...эрилтын ёһоор аймаг... ... ажалшад бүри ха... ...татай, дээшэлүүлэг... ... уялгануудые абаха, ... зорилгонуудые хараал... ... эрмэлзэлтэй байһа... ... элитэ.

...ноо үедэ ажалша кол... ...үдэй гэшүүд энэ гүн... ...удха шанартай доку... ... танилсажа байна. ...орнууд, политинфор... ...нууд, партийна, совет ... ажахын органуудай ... ...рилхы тушаалтад ... дамжын хүдэлмэри ...ын дунда үргэнөөр ... эхилээ. Тиихэдээ ...тив бүхэнэй, хүн бүхэ... ... арга боломжые элирүүл... ...эдэ ямар бэлэг ба... ... шадаха аргатай бай... ... тодорхойлно.

...СС-эй ЦК-гай тогтоолой ...агдаһанай удаа пар... ... райкомдо совхозуудай ...орнүүд, парткомой ...арьнар, профсоюзай ...омой түрүүлэгшэнэр, ... агрономууд уригдаа ... Тэрэшэлэн хүдөө ажа... ...үйлэдбэридэ хабаатай ...ануудай, предприяти... ... хүтэлбэрилэгшэд энэ ...үндэ хабаадалсаа.

...СС-эй XXV съездын ...элдэ зорюулан, 1975 ... ургаса хуряалгые эм... ...ээр үнгэргэхэ, гүрэн... ...ооһо таряа түсэбһөө га... ... худалдаха тушаа Му... ...Шэбэрэй аймагай «Иск... ... Сэлэнгын аймагай Карл ...ксын нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигуудай гарагаһан үүсхэл, мүн Зэдын аймагай түрүү комбайнернуудай тунхаглаһан нэмэл бэшэг тухай, тэдэниие халуунаар дэмжэхэ тухай ехэ хөөрэлдөөн энэ зүблөөн дээрэ болоо. Эдэ үүсхэлнүүдые дэмжэхэ зуураа, ажахынуудай коллектив бүхэн энэ тэмсэлдэ ямар зэргын хубита оруулжа шадаха арга боломжотой байһыень тэдэнэр тодорхойлоо.

Түрэл партиингаа ээлжээтэ съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн аймагай ажалшадай социалис мүрысөө эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ, тэрэнэй ябасые саг дарыдань согсолжо, олонинтэдэ мэдээсэжэ байха, ажалай түрүүшүүлэй баян дүй дүршэл улам үргэнөөр харуулха, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ хэрэг эрхилхэ тусхай штаб партиин райкомой дэргэдэ байгуулагдаба. Энэ штаб социалис мүрысөөндэ хабаатай бүхы мэдээсэлнүүдые, үрэ дүнгүүдые бүридхэн суглуулха, ябасыень соносхожо байха уялгатай. Тус штабай ажал ябуулгые райпрофсоведэй түрүүлэгшэ В. Ж. Абидуев хүтэлбэрилхэ юм.

Урдэ абаһан уялгануудай хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһые нарин шалгаха, дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абхуулха, дүүргэлтыень хинаха хүдэлмэри ябуулагдажа эхилбэ. Эмхидхэлэй энэ ехэ хүдэлмэри түгэсхэхы жэлэй, мүн табан жэлэй түсэб бүхы дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ гүнзэгыгөөр, аша үрэ һайнтайгаар нүлөөлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Д. ДАГБАЕВ,
КПСС-эй Хоринн райкомой секретарь.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ...ЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ...ЭР А. Е. НЕЛЮБИНИИЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

...Буряад орондо совет засаг тогтоохо хэрэгтэ эдэбхитэй...р хабаадаһанайнь түлөө 75 наһа гүйсэһэнтэйнь даша...дуулан, тусхайта пенсионер **Нелюбин** Андриян Ефи...чые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези...мэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

...Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ,**

...Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

...Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
...1975 оной сентябриин 5.

Һүүлэй наратай сэлмэг үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын «Маяк» колхозой тарялан дээрэ хүсэтэ комбайн, тракторнуудай хүнхинөөн таһалдахаяа болёо. Тус ажахын механизаторнууд эртүүр эдеэшэһэн тарягаа түүбэрилэн сабшажа, баал болгон унагаажа захалаа юм.

Ажахы дотороо таряа хуряалгаяа түрүүлэн эхилжэ, шэнисын бүдүүн баалнуудые һубарюулһан үнинэй комбайнер Иван Лаптев, Петр Чистяков хоёр таряа сабшажа унагаахадаа түрүүшын үдэрһөө даабаряа хоёр дахин үлүүлһэн байна. Мүнөө эдэ нүхэдэй агрегат эрхимлэжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнер И. Лаптев.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ХОЁР НОРМО

Ямаршье жэлдэ ажалаа шадамараар эмхидхэжэ тарянайнгаа ургасые түргэнөөр һайн шанартайгаар хуряадаг гэжэ нүхэр Ястребовай бригадынхид Калининайнгаа нэрэмжэтэ колхоз соо үнинэй суутай юм.

Яков Тарасович шадамар бэрхэ эмхидхэгшэ байһанаа энэ жэлдэшье харуулна. Тэрэнэй бригада 10 комбайнтай, тэдэнэй 4-ниинь ЖВК-6 жаткаар таряа амяарлан хадана. Тэдэнэр һүүлэй табан хоног соо 1000 үлүүтэй гектарай ургаса сабшажа баал болгобо. Илангаяа үнинэй комбайнернууд В. Ф. Утенков, В. И. Ястребов, В. В. Меньшиков гурбан тус тустаа үдэрэй 18 гектар хадаха даабаритай аад, ходо 35—40 гектар унагаана. Баал суглуулжа сохидог агрегадуудай комбайнернууд И. В. Иванов, И. Д. Дрянов гэгшэд баһал тус тустаа үдэр бүри 18—20 гектарай ургаса хуряажа, 350—400 центнер таряа сохино.

Иигээд сагай уларилай таарамжатай байбалынь арбан үдэрэй үнгэрөөд байхада, бүхы тарягаа хуряажа дүүргэхэбди гэжэ эндэхид багсаана.

В. БОРИСОВ.
Бэшүүрэй аймаг.

ПАРТИИН УРЯАДА МИНИИ ХАРЮУ

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд КПСС-эй XXV съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахые эрмэлзэн, эршэтэйгээр хүдэлжэ байна. Тэдэнэр социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Энэ намар 9280 гектарай ургаса хуряаха түсэбтэй юм. Мүнөө хоёр мянга гаран гектар сабшагданхай, 800 гектарынь хуряагданхай, 8 мянган центнер ороохо тарян сохигдонхой байна гээшэ. «Заготзерно» пунктда 3 мянга гаран центнер ороохон тушаагдаа. Колхозой эрхим механизатор Петр Лумбунов 17 гектар нормын орондо 23—25 гектар сабшана. Комбайнернууд Сергей Эрдынеев, Владимир Митапов, Батор Гармаев, Юндэн Цырендондопов болон бусад халаанайнгаа даабарие саг үргэлжэ дүүргэнэ. Бишье үдэрэйнгөө даабарие 120—130 процент дүүргэнэб.

Бүхы тарягаа хүдэлмэриин 25 үдэр соо сүм хуряажа дүүргэхын түлөө эршэтэй шангаар тэмсэнэбди. Түрэл партиингаа съездые эрхим ажалаараа угтахабди.

Г. РАБДАНОВ.
Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой комбайнер.

РЕПОРТАЖ ТҮРҮҮШЫН ТУРШАЛГА

Совхозой парткомой секретарь Антон Антонович Поповтой уулзажа, таряа хуряалгын ябаса тухай һонирхон, хэдэн асуудалтайгаар хандахадамнай:

— Ургаса хуряалгамнай түрүүшын үдэрһөө эхилжэ бараг ябажа байна. Сагай уларилай ехээр хубилаагүй һаа, хараалһан болзортоо дүүргэхэбди. Мүнөөдэрһөө эхилжэ Еланай, Тресковой отделени гүрэндэ таряа тушаажа захалхань. Закалтусай бригада хуряалгаяа һаянай эхилээ. Урид эдеэшэһэн тарягаа айрахаһаань түрүүн сэхэ хадаха ёһотой юм һэн.

Конторо сооһоо гаража, хүнгэн автомашинаар дурсагдагша бригада тээшэ ошохо үедөө, Антон Антонович Попов совхозойнгоо таряашадай байгша ондо хэды центнер ороохо суглуулха, гүрэндэ тушааха түсэб тухай, бригадануудай хоорондохи мүрысөөн ба механизатор бүхэнэй абаһан социалис уялга тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрөө бэлэй. Тиигэжэ байгша ондо тус ажахы 5.650 гектарһаа 100 мянган центнер таряа хуряажа, гүрэндэ 9.600 центнер ороохо тушааха ба 7.500 гектарта намарай паар хахалха социалис уялга хараалһан байна. Теэд энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула тарялангаа һайнаар харууһалжа, бүхы машина, техникээ, илангаяа комбайнуудаа саг соонь заһабарилһан, мүн тарянайнгаа тоог дээрэхи бүхы складуудаа, оньһон түхеэрэлгэнүүдээ түгэс бэлдэһэн байна. Иимэ һайн бэлэдхэлтэйгээр ургаса хуряалгаяа угтаһан дурсагдагша совхозой механизаторнуудай ажал мүнөө урагшатайгаар ябуулагдажа байна.

Хоорондоо хөөрэлдэһөөр байтараа Закалтусай тракторна-тарян ажалай бригадада хүрэжэ ерэгдэбэ. Эндэ бригадын тоо бүридхэгшэ Александр Прокопьевич Березовскитой уулзажа, комбайнай агрегадуудай хаана хүдэлжэ байһыень мэдэжэ абаад, түрүүшынхеэ сэхэ хадажа, туршалга хэжэ байһан үнинэй комбайнер Иван Петрович Карповай ажалладаг поли дээрэ хүрэжэ ерэбэбди. Эндэ комбайнай хоёр агрегат хүдэлнэ. Карповтай зэргэшэлэн Михаил Купряков комбайнаараа таряа сэхэ хадажа байба.

— Абаһаар тухашармаар байгаа. Полимнай урда захань намагта дүтэ аад, тарянаиинь соохорложо эдеэшэнхэй, комбайнмнай хахаад урагшаа ябаагүй. Хоёрдохи эрьесэһээ эхилжэ бараг ябанабди. Түрүүшын эрьесэдэ сохигдоһон, хүсэд эдеэшээгүй ороохоёо амяарлан автомашинада ашаад эльгээгээ һэмди. Гахайнуудта эдюулхэдэ яашаха һэм. Хоёр бункер тарянай гараха газарые орхёод ябахашье аргагүй байгаа. Мүнөө ёһотойл шаргал шэнисэ сохигдожо байна, — гээд комбайнер Иван Петрович Карпов баглаа хоолосуудые абаад, альган соогоо нидхэржэ, ороохыень илгаха зуураа, — Харагтылши, нилээд хатуужаад байна бэшэ гү? Эгээл айраха дүтэлөөд байнал, — гэнэ.

Нээрээшье эндэхи тарялан хүсэд эдеэшэнхэй байгаа һэн. Бригадын комбайнернууд олон жэлдэ таһалгарягүй ажаллахадаа нилээд дүршэһэн тула ямар полиин тарянай хэзээ хуряагдаха болоһые һайн мэдэдэг болонхой.

— Түсэб, уялгатнай ехэ гү?

— Сэхэ хадахадаа 5.000 центнерһээ бага бэшэ таряа сохихо уялга абанхайбди. Энэмнай ехэл гээшэ ааб даа. Зарим комбайнернууд 5.500—6.000 центнертэ хүргэхэ зорилготой, — гэжэ комбайнер Михаил Купряков харюусаба.

Комбайнернуудай хэжэ байһан ажалыень харахадаа абаһан уялгаяа лаб дүүргэхэ байһандань этигэмээр һэн. Ушарынь хадаа эндэ ажалладаг хоёр комбайнер арбадахи жэлээ таряа хуряажа байнхай. Тиимэһээ хэһэн ажалдань голодоһон үгы, агротехническэ али бүхы заабариин ёһоор бэелүүлэгдэжэ байба.

— Эдэ хоёр нүхэдһөө жэшээ абамаар гээшэ. Түрүүшын туршалга дүршэлтэйшүүлдэл даалгагдадаг һэмнай. Гол хүдэлмэреэ эмхитэйгээр захалбал, саашадаа ядалдаха юумэн үгы бшуу, — гээд бригадын тоо бүридхэгшэ Александр Прокопьевич Березовский тараха дээрээ найдуулан хэлээ һэн.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай тусхай корр.
Кабанскын аймаг,
Байгалай совхоз.

СИЛОСЭЭ ХУРЯАЖА ДҮҮРГЭБЭ

Аймаг соогоо түрүүлэн «Родина» колхоз кукурузаяа хуряажа дүүргэбэ. 508 гектарта таригдаһан энэ ургамалай га бүриһөө 140 центнер ургаса абтаа. Бүхыдөө 9200 тонно шэмэ ехэтэй силос дарагдаба. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо, 400 тонноор ехэ.

Колхоздо кукурузашадай хоёр звено бии юм. Тэрэнэй нэгые колхоздоо 20 гаран жэлдэ механизатораар хүдэлжэ байһан А. Варфоломеева даадаг. Агния Феоктистовна 230 гектар газарай га бүриһөө 152 центнер ургаса хуряагаа. Тиихэдэ тракторно-тарян ажалай 1-дэхи бригадада хуушанай механизаторай һурагша Г. Сажина 268 гектарта «полиин хатание» гурбадахи жэлээ ургуулжа байна. Комсомол басаган Галина Николаевна энэ жэлдэ га бүриһөө 135 центнер ургаса хуряажа, өөрынгөө һурган хүмүүжүүлэгшэһээ нэгэ бага гээгдэбэ. Тэдэнэр хоорондоо мүрысэн ажалладаг юм.

— Галина бэрхэ механизатор, кукурузашан боложо ябана. Табан жэлэй урда тээ нютагтаа механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсалда хабаадажа, механизатор боложо гарахадаа, хоёр жэл соо намтай суг кукурузашанаар ажаллаһан юм. Звеное даажа гараһанһаа хойшо жэл бүри амжалтатай ябана. Энээндэнь би баярлажа ябагшаб, — гээд Агния Варфоломеева өөрынгөө һурагшаар омогорхон хөөрэнэ.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.
Мухар-Шэбэр.

ХАХАД ҺАРЫН ТУРШАДА

— Мотовилаяа зүбөөр табижа һура, хубаа, — гэжэ Согто Бальжанович Гомбоев залуу комбайнер Гарма Гомбоевые һургана. — Ши горох хуряаха болоноош. Тиихэдээ мотовилаяа буруу табяа һаа, горохой хамаг ороохон газарта адхаршаха, ойлго, — гэнэ.

Тиигэжэ баян дүршэлтэй механизатор комбайнайнгаа шухала оньһон түхеэрэлгые ехэл наринаар тааруулан тодхохо талаар туһатай заабари хэлэнэ.

— Иигэжэ залуушуулые һурганабди. Тиигэнгүй аргагүй, гэжэ тракторна бригадын бригадир Ажалай Улаан Тугай орденто Михаил Пурбуевич Леонтьев хөөрэнэ. — Мүнөө горох сабшажа байнабди. Даб дээрэ 200 гектар сабшагданхай. Хуушанай дүршэл ехэтэй механизатор Дамнин Шагжиевич Истаев залуу комбайнер Данзан Хамагаевтай хуряажа байна. Мүн энэ бүлэгэйнь табадахи гэшүүн — Самба Ардуев шэнисын ургаса сабшана.

— Залуугай эршэ хүсэн наһажаал хүнэй баян дүршэл хоёр ниилэхэдээ ехэл ольһотой, оншотойшье байна даа, — гэбэ.

— Мүнөө жэлдэ түрүүшынхиеэ бэээ дааһан звено болоод ажаллажа байнабди, — гэжэ тус отделениин агроном Василий Самбаевич Цыбиков хөөрэлдөөндэ хабаадалсана. — Хоёр залуушуулые хуушанай дүршэлтэй комбайнернуултай нүхэсүүлээбди. Энэ 890 гектар тарялангаа хорин үдэр соо хуряажа дууһаха зорилготойбди.

«Восточные Саяны» колхозой Галбайн отделениин полевой стан дээрэ энэ хөөрэлдөөн болоо. Ороохо таряа ургуулха тус звеногой гэшүүн, колхозой түрүү механизаторнуудай нэгэн — Самба Данзанович Ардуев агрегадайнгаа оньһон гидравлигые заһана, хэзээдэ энеэдэ наада гаргажа ябадаг хүхюун зантай энэ хүн мүнөө ехэл сүлөө забдагүй хүдэлнэ.

Даруу номгон зантай Дамнин Шагжиевич комбайнайнгаа һолоомо суглуулдаг түхеэрэлгын оньһоной пружиныень шангаана.

— Энэ хабар ехэ хүйтэн байжа, тарямнай мүнөө болотор эдеэгээ хүсөөгүй байна, — гэжэ Михаил Пурбуевич хөөрэнэ. — Дамнин ахай Данзан хоёрнай эдеэшэһэн тарягаа түүбэрилэн сабшана. Нүгөө гурбаниинь сабшагдаһан горохоёо сохижо эхилэнхэй.

Энэ ажахын Галбайн отделениин тарялан илангаяа һайн. Үбсүү тулама үндэр ургаса зарим тээгээ хүндэ хоолосуудтаа дарагдажа, мушхаралдан унашанхай. Бүхы 890-ээд гектар тарялангай га бүриһөө 16—17 центнерһээ доошо бэшэ ургаса гарахаар.

— Михаил Пурбуевич, үглөө нүгөөдэрһөө Владимир Машкиновнай силосээ даража дүүргээд, шэнисэ хадалсахань гээшэ. Тиихэдээ комбайнууд олон болохо, хуряалгамнай түргэндөө орохо, — гээд, отделениин хүтэлбэрилэгшэ Дамби Сындеевич хэлэнэ.

— Дүрбэ-табан үдэр соо горохоёо сохижо дүүргэбэл, шэнисэдээ бүхы комбайнаа табихабди. 14 үдэр соо тэрэнээ хуряажа шадахабди даа, — гэнэ агроном.

Хада уулатай Түнхэнэй байгаалиин, сагай уларилай эрхэ байдал тон орёо юм. Үдэ багта харахадаш шатама халуун наран гаража байтараа, үдэшэндөө аадар, мүндэршье, саһа шуурганшье шэдэлжэ магадгүй. Тиимэһээ эндэхи механизаторнуудай бүхы ороохото тарягаа амяарлан хуряаха гэжэ эрмэлзэдэгынь тон зүб. Ушарынь юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэл эртээр саһан орожо, аймагай олонхи ажахы тарягаа саһанда дарууллан байгаа. Зол болоходоо, «Сибиряк» колхозой ехэхэн хэмжээнэй (мянга гаран га) шэнисэ баал болгогдожо сабшагдаһан байжа, харин хабартаа саһанай хайлаһан хойно үнөөхи сабшагдаһан шэнисынгээ баалнуудые сохижо, гектар бүхэнһөөнь 13 центнер ороохо хуряагаа һэн. Ингээд ерэхэдээ, сабшагдаһан ороһон саһанда дарагдаашье һаа, хосорногүй, ниитын малда үгэхэ таряа талханай зүйл болоно бшуу. Үнгэрэгшэ жэлэй хохидолһоо һургаал абажа, аймагай бүхы ажахынууд тарягаа имагтал амяарлан хуряажа, 80 мянган центнер ороохо гүрэндөө тушааха зорилготой. Тэрэ тоодо «Восточные Саяны» колхозой таряашад 11 мянган центнер ороохо гүрэнэй амбаарта оруулха юм. Энээнһээ урагша Түнхэнэй ажахынууд иимэ ехэ хэмжээнэй ороохо Эхэ орондоо хэзээшье үгөөгүй. Энэ зорилгоёо хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, гүрэндөө ороохо худалдахаар хараалагдаһан табан жэлэйнгээ түсэбые сүм дүүргэхэ байна.

— Арбан дүрбэн үдэрэй туршада тарягаа лаб хуряажа дууһаха юм бэээт? — гээд, Михаил Пурбуевичһаа асуубабди.

— Дамнин Шагжиевич, Самба Данзанович, Согто Балжинович, Гарма, Данзан гэжэ эрхим комбайнернуудтай байгаад, 14 үдэрэй туршада дүүргээгүй һаа эшхэбтэр лэ. Наратай һайн үдэрнүүдэй байгаал һаа, үшөө бусад отделенинүүдэйнгээ таряашадта туһа хүргэжэ амжахабди.

Үглөөнэй улаан наранай элшэ туяа шара алтаар үнгэтэжэ байһан шэнисын тарян дээгүүр толорно. «Талын онгосонууд» ааляаршье һаа, нэгэ жэгдэхэн һубарилдаһаар шэнисээр миралзаһан тарялан соогуур урагшаа дабшана. Алтан шэнисэ комбайнуудай бункернууд руу адхаржал байна.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН!

Совет партийно-правительственнэ делегаци бусаа

ХАНОЙ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев түрүүтэй Совет партийно-правительственнэ делегаци эндэһээ сентябриин 5-да мордоо. Эдэнэр ПТВ-гэй ЦК-гай, ДРВ-гэй Национальна суглаанай ба правительствын уряалаар эндэ ерээд, Вьетнамай Демократическа Республикын тогтоогдон байгуулагдаһаар 30 жэлэй ойн һайндэртэ, Хо Ши Минэй мавзолейе нээлгын баяр ёһололдо хабаадаһан байна.

Ханойн аэропортдо Вьетнамай Арадай армиин сэрэгшэдэй хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа.

Советскэ делегациие ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй Премьер-Министр Фам Ван Донг, ПТВ-гэй ЦК-гай секретарь Суан Тхюи, ПТВ-гэй ЦК-гай гэшүүн Во Тхук Донг, захиргаанай комитедэй түрүүлэгшэ Чан Зуй Хынг ба бусад тушаалтад үдэшэбэ.

СССР-һээ ДРВ-дэ байдаг элшэн сайд, Совет партийно-правительственнэ делегациин бүридэлдэ ороһон Б. Н. Чаплин, ДРВ-дэ байдаг бусад хэдэ хэдэн дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор үдэшэлсөө.

ДРВ-гэй ниислэл хотын ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд совет айлшадые ханяа халуунаар үдэшэбэ.

Нефтьшэдэй, газшадай һайндэр

Нефтиин ба газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан сентябриин 5-да Москвада болоо. Гүрэнэй концертнэ түбэй зал дотор зарлагдаһан суглаанда геологууд, газар үрэмдэгшэд, нефтиин ба газай индустриин предприятинуудай барилгашад, түлишэ үйлэдбэрилэгшэд, байгаалиин түүхэй эдүүдые шанаржуулагшад, нефть ба газ дамжуулдаг транспортын хүдэлмэрилэгшэд, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд сугларба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К. Байбаков, В. Э. Дымшиц, СССР-эй министрнүүд С. А. Оруджев, А. В. Сидоренко, В. С. Федоров, КПСС-эй ЦК-гай, министерствэнүүд болон албан зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл, үйлэдбэриин үүсхэлшэд президиумдэ һууба.

Нефтиин промышленностиин министр В. Д. Шашин элидхэл хээ. Нефтьшэд ба газшад КПСС-эй XXV съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха байха гэжэ элидхэлшэ найдуулба.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумд..., СССР-эй Министрнүүдэй С...ведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые бүгэдын дуугаар баталан абаа.

(ТАСС).

КОММУНИСТНАР ЭДЭБХИ ТҮГЭЛДЭР

Байгша оной июнийн 15-да болоожо үнгэрhэн hунгалтада манай аймагай ажалшад коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудта бүгэдөөрөө нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгөө. Аймаг сооxи Соведүүдтэ 556 депутат hунгагдаа. Аймагаймнай партийна организацийн коммунистнар hунгагшадай зүгhөө ехэ этигэл, найдабарида хүртөө. Нютагай Соведүүдтэ hунгагдаhан депутадуудай дунда 233 коммунистнар бии.

«Маяк» колхозой гэшүүд колхозойнгоо түрүүлэгшэ коммунист Д. П. Болоневые, Ивалгын ОПХ-гай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд гурбадахи отделенийнгээ түрүү hаалишан, КПСС-эй гэшүүн Д. Г. Очировае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар hунгаа. Коммунистнууд: Гүрэльбын сельсоведэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэ В. К. Худина аймагай Соведтэ депутадаар гурбадахяа, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад зоотехник Н. Л. Алексеев Ехэ-Куналейн сельскэ Соведэй депутадаар оло дахин hунгагдаhан байна. Нютагай Соведүүдэй депутадуудай дунда механизатораар, hаалишанаар, гахайшанаар, овощеводоор хүдэлдэг, мүн бусадшье мэргэжэлтэй олон коммунистнууд бии.

Соведүүдтэ hунгагдаhан коммунистнар партийна шухала уялга дүүргэнэ. КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев Москва хотын Бауманска hунгуулийн округой hунгагшадтай уулзахадаа, иигэжэ хэлээ hэн: «Манай ниитын хэрэгэй түлөө коммунист ходоодоо ехэ харюусалга даажа ябадаг. Харин коммунист-депутат энэ хэрэгэй түлөө, минии hанахада, хоёр дахин ехэ харюусалгатай».

Депутадуудаар hунгагдаhан коммунистнууд энэ хүндэтэ уялгаяа үнэн сэхээр, нэрэтэй солотойгоор дүүргэнэ. Нэгэ хэды жэшээнүүдые дурдая. Коммунист Д. П. Болонев Десятниковай сельскэ Соведэй депутадаар оло дахин hунгагдаhан байна. Депутат-коммунист хүдөө ажахы хүгжөөхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулна. Тиимэhээ тэрэнэй хүтэлбэрилжэ байhан ажахы аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябана, түсэбтэ табан жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэнэ. 1975 ондо 1970 онойхидо орходоо гүрэндэ мяха худалдалга 42,2 процент, hүн — 36 процент, нооhон — 59 процент үндэгэн — 2,6 дахин ехэ болоо. Энэ үе соо ниитын адуу малай тоо толгой нилээд олошороо.

Коммунист-депутат В. К. Худина залуушуулай ёhотой hурган хүмүүжүүлэгшэ болонхой. Тэрэнэй даажа байhан библиотекэдэ ходо лекци, элидхэл, тусхай үдэшэ, уншагшадай конференци үнгэргэгдэжэ байдаг. Валентина Константиновна библиотекэеэ хараад hуудаггүй, долоон хоногто нэгэ дахин Буряадай хүдөө ажахын институдай «Байгал» гэжэ hуралсалай туршалгын ажахын малшадта ошожо, hонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргэдэг, шэнэ ном, журналнуудые абаашажа үгэдэг.

Эдэ бүгэдыень хараадаа абажа, hунгагшад Валентина Константиновнае hунгалтын үдэр гурбадахяа аймагай Соведтэ депутадаар hунгаа.

Урдань Ивалгын поселково Соведтэ депутадаар hунгагдаhан Ивалгын туршалгын ажахын үнинэй, суута овощевод Лубсан Будаевна Дымбрылова эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Олон жэл удаагуур депутадаар hунгагдаhан энэ бэрхэ хүдэлмэришэн хэрэг ажалаа hайн мэдэдэг бэрхэ эмхидхэгшэ мүн. Лубсан Будаевнагай амарха сагынь срээ, гэбэшье, ажалаа орхихо дурагүй.

Аймагай, ажахын эрхим hаалишан коммунист Любовь Николаевна Седых гэгшын алдар соло ондоо республикануудташье эли болонхой. Энэ эхэнэрэй үбсүүн дээрэ Ленинэй хоёр орден яларна. Любовь Николаевна эрхим малшан байхаhаа гадна, ниитын ехэ ажал хэлсэнэ. Аймагай Соведэй депутадта хоёр дахин hунгагдахадаа, депутадайнгаа уялга hайнаар, коммунистдал адляар дүүргээ. Любовь Николаевна hүүлэй hунгалтада Гүрэльбын сельсоведэй депутадаар hунгагдаhан байна.

Ажалладаг коллективтээ үльгэр жэшээ харуулдаг депутадууд-коммунистнууд тухай олон тоото бусадшье баримтануудые харуулмаар байна. Эдэ депутадууд оролдосотойгоор ажаллахынгаа хажуугаар нютагай Соведүүдэй сессинүүдэй хараалhан бүхы хэмжээ-ябуулгануудые оролдосотойгоор бэелүүлнэ, эдэбхи үүсхэл гаргана.

Соведүүдтэ hунгагдаhан коммунистнууд партийна бүлэг болон нэгэдэдэг байна. Үнгэрэгшэ зарлалай Соведүүдтэ депутадуудай партийна олон бүлэг ажаллаhан юм. Жэшээ болгон Хүйтэнэй сельскэ Соведэй партийна бүлэгые абаад үзэе. Бүлэгэй гэшүүд сессидэ табигдаха асуудалнуудые саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэхэhээ гадна, шухала асуудалнуудаар баталан абтаха шиидхэбэринүүдэй проектнүүдые хаража үзэдэг байгаа. Дурсагдаhан партийна бүлэг мал ажал хүгжөөлгэдэ, илангаяа гахайн мяха абалгада ехэ анхарал хандуулаа.

Депутадууд-коммунистнууд колхоздо хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ, үүлтэр hайжаруулха, үйлэдбэрээ саашадань мэргэжүүлхэ, томоднохо тушаа үнэтэ үсөөн бэшэ дурадхалнуудые оруулаа. Мүнөө үедэ «Искра» колхоздо hаамхай үнеэдэй, эхэ гахайнуудай ехэ байра баригдажа байна, тэжээлэй элдэб ургамал нилээд ехээр таригдадаг болоо.

Ехэ-Куналей, Гүрэльбын, Десятниковай сельскэ Соведүүдэй партийна бүлэгүүд ехэ ажал хэhэн байна. Эдэ Соведүүдэй ажахынууд болон предприятинууд юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ гүрэнэй даалгабаринуудые дүүргэхэ талаар амжалтатайгаар ажаллана.

Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудта туhалха асуудалда ехэ анхарал хандуулнабди. Эдэ комиссинуудта хамта дээрээ 452 депутат ажаллана. Аймагай Соведэй дэргэдэхи комиссинуудые партиин райкомой секретарьнууд, тэрэнэй бюрогой гэшүүд, депутадай ажалда ехэ дүршэлтэй болоhон эгээл ехэ, hайн ажахынууд болон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд толгойлдог болонхой. Мүнөө үедэ аймагай Соведүүдтэ «Депутадуудай үдэрнүүд» үнгэргэгдэжэ байна. Тосхонууд болон предприятинуудта, малай ехэ ехэ фермэнүүдтэ депутадуудай бүлэг болон постнууд эмхидхэгдэнэ.

Мүнөө үедэ депутадуудай, партийно-ажахын эдэбхитэдэй үмэнэ хэдэ хэдэн харюусалгатай ажал — тэжээл бэлдэхэ, тарягаа хуряаха, бүхы барилганууды барижа дүүргэхэ ажал гаранхай. «Советская Россия» колхозой нэгэдэхи отделенийн депутадай бүлэг тэжээл бэлдэлгэ дээрэ эмхидхэгдээ. Энэ бүлэгые колхозой экономист депутат В. М. Китаев толгойлно. Колхозой энэ отделени үбhэ тэжээл, сенаж, мүн бусадшье тэжээл эмхитэйгээр бэлдэнэ, ороохо тарягаа хуряажа эхилээ.

«Заветы Ильича» совхозой Гильбэрын hү hаалийн фермэ дээрэ эмхидхэгдэhэн депутадай пост ажалаа шадамараар эмхидхэнэ. Энэ постые аймагай Соведэй депутат Д. Б. Раднаев хүтэлбэрилнэ.

Үшөө нэгэ жэшээ дурдая. Доодо-Ивалга тосхондо наймаан жэлэй hургуули барилгада депутадуудай пост илангаяа hайнаар ажаллаа. Тэрэ постые үнинэй депутат Ивалгын ОПХ-гай жолоошон Г. С. Козулин толгойлоо. Депутадай постын байгуулагдаагүй байхада, барилгын шанар, барилгын материалнуудай саг соогоо ороhые, ашаглагдаhыень шалгахын аргагүй байгаа.

Партийна организацинуудай зүгhөө hайн туhаламжа абаад байгаа hаа, депутадууд-коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлынь хараа байса дээшэлдэг байна. Соведэй хүдэлмэридэ хабаададаг коммунистнуудай ажал-ябуулга шадамараар хүтэлбэрилдэг партийна организацинууд аймаг соо үсөөн бэшэ бии. Тэдэнэй тоодо «Искра», «Маяк», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, «Заветы Ильича» совхозой, Ивалгын ОПХ-гай, Буряадай хүдөө ажахын институдай «Байгал» гэжэ hуралсалай-туршалгын ажахын партийна организацинуудые нэрлэмээр.

Мүнөө үедэ Соведүүдые партийна талаhаань хүтэлбэрилхын тула эдэбхи үүсхэлыень дээшэлүүлхэ, дэмжэхэ, совет органуудта хүдэлмэрилэгшэдые дэбжүүлхэдэнь саг үргэлжэ hаналаа табиха шухала.

Сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр болон секретарьнуудаар дээдэ, дунда эрдэмтэй, ажалай ехэ дүршэлтэй хүнүүд хүдэлнэ. Аймагай Соведүүдтэ мүн лэ эрдэмтэй, үүсхэлтэй хүнүүд шэлэгдэжэ табигданхай. Нилээд олониинь партийна, ажахын хүдэлмэридэ удаан хүдэлөө.

Гильбэрын, Хүйтэнэй сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрээр урдань ажахынуудта парткомуудай секретарь байhан Н. Г. Кокорин, П. Ф. Филиппов гэгшэд ажаллана. Урдань Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ байhан С. Е. Мальцев Ехэ-Куналейн сельсоведые хүтэлбэрилнэ.

Соведүүдэй хүтэлбэрилхы органуудта hунгагдаhан коммунистнууд нютагай Соведүүдэй ажал-ябуулгые hайжаруулха талаар партиин Центральна Комитедэй гаргаhан, тогтоол дүүргэхын тула бүхы хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдажа байhанаа партиин райком найдана.

Аймагай партийна, советскэ органууд хоорондоо нягта барисаатайгаар, бэе бэедээ туhалалсан ажаллана.

Партийна организацинууд сельскэ Соведүүдтэй нягта барисаатайгаар ажаллажа, аша үрэтэйгөөр хүдэлхэдэнь депутадуудта туhална, hунгагшадай үмэнэ депутадуудай тоосоо хэхэдэнь эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Партийна олохон организацинууд депутадууд-коммунистнуудай депутадайнгаа уялгые ямараар дүүргэдэг тухай мэдээсэл шагнаха зуураа hунгагшадай захяа дүүргэлгые хамтынгаа хүсөөр шиидхэдэг байна. Арбан дүрбэдэхи зарлалай үедэ манай аймагта шухала барилганууд: Ивалга поселогто кинотеатр, Ехэ-Куналей тосхондо дунда hургуули, Заречнэ поселогто үхибүүдэй сад-ясли баригдажа тушаагдаа. Хэдэ хэдэн тосхондо шэнэ магазин нээгдэжэ, зариманиинь наймаалагшагүйгөөр хүдэлдэг болонхой.

Партиин райком Соведүүдэй хэдэг бүхы ажал мэдэжэ байдаг. Райкомой бюрогой заседанинуудта hүүлэй хоёр жэлэй туршада депутат В. К. Худинагай хэhэн ажалай дүй дүршэл согсологдоhон, Ивалгын поселково Соведэй гүйсэдкомой хүдэлмэри тухай асуудал хаража үзэгдэhэн, хүдөө ажахын үйлэдбэри саашадань хүгжөөлгэдэ аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управленийн мэргэжэлтэдэй үүргэ тухай асуудалнууд харагдаhан байна. Хэдэ хэдэн ажахынуудай, аймагай эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд - коммунистнууд партиин райкомой бюро дээрэ тоосоhон юм.

Ажахы болон соёл культура хүгжөөлгэдэ Соведүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ талаар аймагай партийна организациин бэелүүлhэн хүдэлмэри хадаа малай ашаг шэмэ гүрэндэ худалдаха дүрбэн жэл хахадайнгаа даабари аймагай ажалшадай амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ туhалаа. Энэ үе соо 190 760 центнерэй орондо 197 524 ... мяхан, 595 600 ... орондо 610 505 ... 15 489 центнерэй ... 15 598 центнер ... 114 910 мянган ... орондо 139 993 ... гэн тушаагдаа.

Табан жэлэй ... жэлдэшье муу бэшэ ... туйлагдаhан байна. ... хэдэн ажахынуудта ... таряанай, овощой, ... хын муу бэшэ ... гуулагдаа. Аймагай ... нууд гүрэндэ мяха, ... үндэгэ худалдаха ... лэйнгээ түсэб дүүр...

Гэхэ зуура, аймагай ... Соведүүд мүнөө үе... тын ёhоор ажаллан... аргагүй. Хэдэ хэдэн ... дүүд сессинүүдээ хү... дэнгүйгөөр үнгэргэнэ, ... шиидхэбэреэ олондо ... дуулганагүй. Сесси... шэн хэлсэхэ шухала ... далнуудые даб дээр... ниитэ ажалшадай дун... шэн хэлсээ hаа, дээр... hунгагшад тоолоно.

Соведүүдэй эдэ бүх... далнууд аймагай пар... организациин комму... нуудай hанаа сэдьхэл... но, тиимэhээ коммунист... депутадууд эдэ бүхы ... нуудые шиидхэхэ зор... бүхы хэмжээ абаха ... найдагдана.

hүүлшын hунгалтын ... арадай засагай орг... олон тоото коммунист... нэмэжэ ерээ.

Урдахи зарлалай ... нүүдтэ олоhон дүй дүр... залуушуулда дамжуул... хэ, партиин XXIV ст... дэбжүүлhэн зорилгон... бэелүүлхэ хэрэгтэ ... тэйгээр хабаадалсаха, ... тиин ээлжээтэ XXV съ... хүндэтэйгөөр угтаха ... партийна организаци... нэрэ хүндын хэрэг мүн.

К. ШОМО...
КПСС-эй Улаан-Ү... райкомой нэгэ... секрета...

ХУРАМХААН

КПСС-эй РАЙКОМУУДhАА МЭДЭЭСЭНЭ

КПСС-эй Хурамхаанай райком аймагай партийна эхин организацинуудай секретарьнарай ээлжээтэ семинар үнгэргэбэ. Тус семинар дээрэ хэдэн асуудал зүбшэгдөө.

«КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөн тухай» партиин ЦК-гай тогтоолтой зохилдуулан, аймагай ажалшадай дунда социалис мүрысөө улам дэлгэрүүлхэ тухай асуудалаар КПСС-эй райкомой секретарь К. Бадмаев элидхэл хэhэн байна. Партийна эхин организацинуудта тоосоото hунгалтын суглаануудые эмхитэйгээр үнгэргэхэ тухай асуудалаар партиин райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша Б. Б. Дармаев семинар дээрэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар партийна эхин организацинуудай зорилгонууд тухай, суглаанай шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинаха тухай асуудалнуудаар КПСС-эй райкомой инструкторнууд А. Очиров, Д. Бадмаев гэгшэд үгэ хэлээ. Политическэ гэгээрэлэй болон экономическа hуралсалай шэнэ жэлые эмхитэйгээр эхилхэ, hайнаар үнгэргэхэ зорилгонууд тухай мэдээсэл КПСС-эй райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша Д. Шагдарон хэhэн байна.

ВЛКСМ-эй эхин организацинуудта комсомолой документнүүдые hэлгэлгын хэр зэргээр ябажа байhан тухай ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Т. Шагжиева семинарта хабаадагшадта мэдээсээ.

Удаань партийно-эмхидхэлэй, ниитэ политическэ хүдэлмэриин асуудалнуудаар хөөрэлдөөн болоо, семинарта хабаадагшад дүй дүршэлөө, hанал бодолоо андалдаа.

Б. БОРИСОВ.

АГИТАТОР—АЖАЛАЙ ТҮРҮҮ

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

Петр Олиферов инструментальна цехтэ ажаллана. Тэрэниие цехэйнь хүдэлмэришэд ехэ хүндэлдэг. Юуб гэхэдэ, Олиферов хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ «түлхюурхэниие» оложо шададаг. Тиимэhээл хүдэлмэришэд өөhэдынгөө агитаторта hанажа, бодожо ябаhан юумэн тухайгаа хөөрэдэг, зүбшэн hурадаг.

hүүлэй үедэ агитатор Петр Олиферов ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй шатын дүнгүүд, тэндэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ, КПСС-эй ЦК-гай «XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөн тухай» тогтоол болон бэшэшье гадаадын, дотоодын hонин тухай хөөрэлдөөнүүдые цехэйнгээ хүдэлмэришэдтэй үнгэргэнэ.

Петр Георгиевич 35 наhатай, залуу коммунист юм. Тэрэ бэрхэ, уран гартай токарь гэжэ алдаршадаг. Мүнөө токарь Олиферов юhэдэхи табан жэлэйнгээ хубиин түсэб дүүргэнхэй. Тиин арбадахи табан жэлэй тоосоогоор ажаллана.

Агитатор Петр Олиферов КПСС-эй XXV съездые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө цехэй хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, амжалта түгэс ажалаараа нүхэдтөө жэшээ харуулна.

П. СКРИПКИН.
Улаан-Үдэ.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ — АВИАТОРНУУД

СЭЛЭНГЫН аймагай Сүхын совхозые шефтээ абаhан Улаан-Үдын авиапредприятиин бүлэг хүдэлмэрилэгшэд техническэ таhагай начальник Н. Полянскиин хүтэлбэри доро хоёр звено болон хубааraад, тэжээл бэлэдхэлгэдэ горитой туhаламжа үзүүлжэ байна.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ «АН-24» самоледой штурман А. Пуляев, «АН-2» самоледой хоёрдохи пилот А. Черный, радиотехник Ю. Поздняков болон бусад эрхим hайн дүнгүүдые туйлана. Мүнөө авиаторнуудай звено үбhэ hүрилхэ даабаряа дүүргэхэнь.

И. ХРАПУНОВ.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ХАҺАДАА БЭЛДЭНЭ

ХОРИ. Совхозой дүршэлтэй хонишодой нэгэн — Р. Нурмахметов залуу хүбүүн Б. Барбаевтай хамта 430 эхэ хони даажа абаад харууhалдаг юм. Тиин hаяхан ажахын хонишодой бригадануудай хэhэн ажалай дүнгүүдые согсолходонь, тус бригада онсо шалгараа гэхэ гү, али хонин бүриhөө хурьга абажа, 3400 грамм нооhо хайшалжа, мүрысөөндэ эрхимлэhэн байна.

Мүнөө дурсагдагша отарада ажалладаг хонишод ээлжээтэ хаhадаа — хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгэдээ түлэг бэлдэжэ байнхай.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хүрбын совхоз.

ШАЛГАРАГШАД ТОДОРУУЛАГДАБА

КПСС-эй Сэлэнгын райкомой бюро, аймсоведэй гүйсэдком 1975 ондо аймагай колхоз болон совхозуудай хони үсхэбэрилгые хүгжөөхэ тушаа социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо КПСС-эй райкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулба. Энэ ажахы 100 эхэ хонин бүриhөө 85,7 хурьга түлжүүлhэн, хонин бүриhөө 3,2 килограмм нооhо хайшалhан ба hүрэгөө олошоруулха түсэбөө 131 процент, нооhо хайшалха даабаряа 104 процент дүүргэhэн юм.

Хони үсхэбэрилгые хүгжөөхэ хэрэгтэ эрхим амжалта туйлаhанайнь түлөө Сэлэнгын совхозой Бэлюутын отделенийн коллективтэ КПСС-эй райкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба. Энэ отделени зуун эхэ хонин бүриhөө 105,7 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриhөө 4,07 килограмм нооhо хайшалжа, түсэбөө үлүүлээ.

Р. БАЛДАНОВ.

Ленинэй ордентэ Улаан-Үдымнай локомотив вагон-заhабарилгын заводто со... мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ дабшадаг дүршэл ехэтэй хүдэлмэришэд - коммунист... олон юм. Тэдэнэй нэгэн шэрэм шудхалгын цехэй хүдэлмэришэн Алексей Иван... Зангеев болоно. Алексей Иванович 20 гаран жэлэй саапа тус заводто хүдэлжэ ... лээ hэн. Жэлhээ жэлдэ мэргэжэлээ дээшэлүүлхэhээ гадна, элдэб шэнэ шэнэ ... жэлнүүдые шудалдаг байгаа. Мүнөө тэрэ хайлаhан шэрэм шудхагшаар хүдэлдэг ... Сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь тэрэниие мэргэжэл ехэтэй, шадамар бэрхэ аха нүх... гэжэ үнэн зүрхэнhөө тоолодог байна. Үдэрэйнгөө нормые 130 процент хүрэтэр ... гэдэг коммунист Алексей Иванович КПСС-эй XXV съездые угтуулан дэлг... социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, хубита табан жэлэйнгээ түсэб ... зорhоонь урид дүүргэхээр зориглонхой.

В. МУЛЛЕРЭЙ фо...

ЗУРАГЛАЛ

ӨӨhЭДӨӨ БЭЛЭДХЭНЭ

Уланай колхоздо ажалша бэрхэ зон олон. Тэдэнэй нэгэн — номгон зантай Александр Санжиевич Самбаев 25 жэлэй туршада ахалагша хонишоноор ажаллана. Тэрээниие үбhэ хуряалгын газарта олобоб. Нүхэр Самбаев мүнөө Бобгой нютагта үбhэ хуряалгын звеногой хүдэлмэри хүтэлбэрилнэ. hаншагаа сайhан энэ хүниие колхоздонь, мүн аймаг дотор hайн мэдэдэг, хүндэлдэг. Зүгөөр, hайн нэрэ, зоной хүндэлэл тэрээндэ өөрөө ерээгүй.

Александр Санжиевич хонин ажалда хори гаран жэл хүдэлхэдөө, дадал дүршэл олоо, ехэ юумэ ойлгожо абаад, мэдэхэ юумэндээ бусадые hургаа. Юрэдөө, ажал бүхэнэй «нюусань», тэрэнэй hанал бодолоор, хүдэлжэ ябаhан ажалдаа дуратай байhанhаа, тэрээндэ бодомжотой, ханамжатайгаар хандаhанhаа дулдыдадаг.

Нүхэр Самбаев 9-дэхи табан жэлэй туршада hайнаар ажаллажа, бараг үрэ дүнгүүдые туйлана. Хүтэлбэрилдэг коллективынь энэ хугасаа соо 100 эхэ хонин бүриhөө жэл бүхэндэ зуу, зуу гаран хурьгадые абажа түлжүүлдэг, эхэhээ амяарлагдаhан хурьгадынь тобир тарганаар тушаагдадаг байгаа. Туйлаhан амжалтануудынь горитой байна. Юуб гэхэдэ, жараад наhатай болоод, амжалта туйлаха, хододоо түрүү ябаха бэрхэтэй. Өөртөө, коллективэйнгээ гэшүүдтэ шанга эрилтэ табидаг, өөрөө жэшээ харуулдаг дээрэhээнь иимэ амжалта туйлагдаа бшуу.

Түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ тэрэнэй отарын гэшүүд 571 хонинhоо 580 хурьга абанхай. Ахалагша хонишоной туhалагша Гармаева, сакманщигууд Д. Бадмаева, Д. Ринчинова, С. Бадмаева, Уланай дунда hургуули нёдондо дүүргэhэн, комсомолой гэшүүн Л. Чимитцыренова гэгшэд өөhэд өөhэдынгөө хубитые оруулhан байна. Эдэнэр бултадаа ахалагша хонишоной хүтэлбэри доро хүдэлөө, нарай хурьгадые харууhалха, хаhа саг соонь тусхай рационоор хооллуулха гэхэ мэтэ ажал ахалагша хонишонhоо дулдыдадаг гэхэдэ, алдуу болохогүй. Гэхын дашарамда, байгша ондо хонин бүриhөө 3 килограмм нооhо хайшаха гэhэн даабаряа дүүргэнхэй.

Александр Санжиевич зунай сагта хонин hүрэгөө туhалагша Гумбыд Гармаевада найдаад, hүүлэй хэдэн жэлэй туршада өөрөө үбhэ хуряалгын звеное толгойлно. Малшан бүхэн үбhэ хуряалгада заабол хабаадалсаха гэжэ тэрэ хэлэдэг. Тиин тэрэнэй звеногой бэлэдхэhэн үбhэн hайн шанартай байдаг гэжэ hүүлэй жэлнүүдтэ ажахын дирекци болон партком нэгэтэ бэшэ тэмдэглэhэн байха. Хонишон Самбаевай звено нёдондо үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 160 процент дүүргэhэн юм. Тиигээд тэрэнэй звеногой хүндэлэлдэ «Ажалай алдар солын туг» аймагай түбтэ оло дахин үргэгдэhэн байна. Мүнөө жэлдэшье тус отарын үбhэшэдэй звено оролдосотой габшагайгаар ажаллана. Эдэнэр звеногоороо 2.200 центнер үбhэ хуряаха түсэбтэй. Сагай уларилай тогтууригүй байбашье hаань, нүхэр Самбаевай звеногоорхид КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө тэмсэн, август hарада мянгаад центнер үбhэ hүрилөөд байба. Эдэнэр морин косилкаар, гар хажуураар эхэнхи үбhөө сабшажа абадаг заншалтай. Тэжээл бэлэдхэлгэ дүүрэхэ дүтэлбэ, тиимэhээ наратай сэлмэг үдэр бүхэниие хүсэд дүүрэнээр хэрэглэн, оролдосо ехэтэйгээр шармайн ажаллана. Энэ звеногой олонхинь залуушуул. Эндэ студент Юрий Гармаев, армиhаа ерэhэн комсомолец Алексей Гармаев, мүнөө жэлдэ 10-дахи класс дүүргэhэн Николай Шатанов ба hургуулиин ахалагша классуудай үхибүүд хүдэлнэ. «Согтой хүхюун ажалша габшагай залуушуулай дунда ябахадаа, жаратай болоhоноошье мартанаб», — гэжэ Александр Санжиевич хөөрэнэ.

Мүнөө жэлдэ хэды шэнээн үбhэ бэлэдхэхэ түсэбтэйбта гэжэ хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ Александр Санжиевичhаа асуухадамни, иигэжэ хэлэбэ: «Ажал хүдэлмэриин сагай уларилhаа дулдыдагынь мэдээжэ ааб даа, тиигэбэшье бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ, 3.000 тухай центнер hайн шанартай үбhэ бэлэдхэхын түлөө тэмсэжэ байнабди» гэбэ.

Александр Санжиевич хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тулада бүхы хүсөөрөө оролдохо гэжэ найданабди.

Н. ДМИТРИЕВ,
КПСС-эй Баргажанай райкомой агитаци ба пропагандын таhагые даагшын орлогшо.

МҮНӨӨДЭР—НЕФТЯНОЙ БА ГАЗОВА ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА ҮДЭР

ХҮГЖЭЖЭ БАЙГАА hАЛБАРИ

Болоhон хубилалта хаража, ойлгожо абахын тула юумэ сасуулан үзэхэ хэрэгтэй гэлсэдэг. Нефтеэр хангалгые урданай байдалтай сасуулан үзөө hаа, энэ hалбариин совет жэлнүүдтэ хүгжэжэ эхилhэниинь эли.

1906 ондо манай Верхнеудинск хотодо гэрэлтүүлгын лаампануудта хэрэглэгдэдэг керосин хадагалха нэгэ резервуар бии hэн. 1913 ондо хоёрдохи резервуар баригдаба. Эдэ резервуар хариин фирмэнүүдэй мэдэлэй байгаа. Совет жэлнүүдэй үедэ Верхнеудинск городто түрүүшын автомобильнууд ерээ. Одоол тиихэдэ нефтиин ажахы хүгжэжэ эхилээ. Ехэ нефть хадагалха аргатай хранилищи баригдажа захалаа, хэрэглэгшэдые түлишэ, тоhодолгын материалаар хангаха хэрэг эмхидхэгдээ. Түрүүшээр бочконууд соо эюулэгдэhэн нефтепродуктнууд морин унаагаар, уhан замаар шэрэгдэгшэ бэлэй.

Мүнөө үеын техническэ hайн хангалгын пунктнууд жараад онуудта байгуулагдаа. Тэрэ жэлнүүдтэ Зэдын, Баргажанай, Харланай, Загарайн нефтебазанууд баригдаhан юм. Автомобильна транспортын, промышленна предприятинуудай хүгжэхэ, олошорхо бүринь түлишөөр хангалга hайжаруулагдаа. 1930-аад онуудтай сасуулхада, нефтепродуктнуудые худалдалга 800 дахин ехэ болоhон байна.

Улаан-Үдын нефтебаза 800 шахуу элдэб промышленна предприяти, хүдөөгэй ажахынуудые хангадаг болоо. Хэрбээ Совет засагай тогтоогдоhон түрүүшын жэлнүүдтэ гэрэлтүүлгын керосин наймаалагдадаг байбал, мүнөө 120 янзын нефтепродуктнуудые предприяти, ажахынууд абана.

Манай hалбари хүгжэhөөр. Эрьесын түсэб дээшэлүүлэгдэжэ, нефтепродуктнуудай ассортимент олошорно. Автомашинанууд хэрэгтэй зүйлөөрөө харгыдаа хангагдадаг болоо. hайн түхеэрэлгэтэй тусхай станцинууд баригданхай. Нефтебазанууд техническэ талаараа шэнээр зэбсэгжүүлэгдээ. Автоматика ба механика энэ hалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые хүнгэлөө.

Хүдэлмэрилэгшэдэймнай олонхинь үйлэдбэридөө дүй дүршэлдэ hураhан байха юм. Ажалай ветерануud яhала олон. Тэдэнэр баян дүй дүршэлөө залуушуулда дамжуулан үгэжэ, ажалда дүршүүлнэ.

Жэшээлхэдэ, операторнууд А. П. Быстрова, И. Е. Агапов, И. П. Тимофеев, М. П. Трифонов, А. И. Попова, К. Е. Олзоева өөhэдынгөө ажалда залуу хүдэлмэришэдые hургаhан байха юм.

Керосин, бензинээр хангадаг станцинуудай операторнууд Е. Т. Житихина, А. А. Жаркова, А. Д. Козлова, бензин эюулдэг эстакадын оператор М. Л. Передних hайнаар ажалладаг, даабаридаа харюусалгатайгаар хандадаг байна. Өөрынгөө мэргэжэл hайнаар шудалhан бусад олон хүдэлмэрилэгшэд нефтебазанууд, станцинуудта үсөөн бэшэ юм.

Республикымнай нефтебазануудай коллектив Эрхүүгэй областиин коллективтэй мүрысэдэг. Энэ мүрысөөндэ hайн үрэ дүн туйлаха, хүршэнэртөө ахигдахагүй гэжэ манай коллектив оролдоно. Энэ хүсэл оролдолгонь үрэ дүнгүүдээ харуулна гэхээр. Табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй социалис мүрысөөндэ коллектив нэгэнтэ бэшэ ... рүүлжэ гараа.

hалбаримнай хүдэл... лэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ ... харюусалга ехэтэйгээр ... лана. Таряа хуряалгын ... бүхы хэрэглэгшэдые ... шэ, тоhодолгын матери... таhалгаряагүй hайнаар, ... рэгтэй ассортиментын ... гээр хангаха гэжэ орол... байна. «Манай гэмээр ... шье трактор, автом... зогсохо ёhогүй!» гэhэн ... тайгаар хүдэлмэрилэг... ажаллана.

М. СУТУРИН,
Улаан-Үдын нефтеба... кадрнууд... таhагай начальн...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 101-... станциин заправщик, ко... нис ажалай ударник Ксе... Ефимовна Олзоева.

Улаан-Үдын нефтеба... горючи эюулдэг эстака... бензовозууд нефтепр... нуудые зөөнэ.

Фотонь автора...

УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ ХОЛБООНДО

Сентябриин 4-дя Буряадай Уран зохёолшодой холбоондо хамтын суглаан зарлагдажа, уран зохёолшод, ниитын түлөөлэгшэд сугларба. «Уран зохёолшод ба мүнөө саг» гэhэн элидхэл, Россин уран зохёолшодой дүрбэдэхи съездэ делегадуудые hунгалга, Буряадай Уран зохёолшодой холбооной правлениин гэшүүнийе hунгалга, СССР-эй Уран зохёолшодой холбоондо шэнэ гэшүүдые абалга — нимэнүүд асуудалые суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэбэд.

Хэлсэхэ зүйлнүүдые эхилхэhээ түрүүн нэгэ баярта ушар тэмдэглэгдэбэ. 1975 оной майн 23-най үдэр Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ тунхаглагдажа, уран зохёолшо Белоглазова Раиса Васильевнада **Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоhон байгаа. Тэрээнийе гэршэлhэн грамотые КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев үнэн зүрхэнhөө амаршалан, Р. В. Белоглазовада баяр ёhололой оршон байдалда барюулба. Раиса Белоглазова уншагшадта дулаанаар хүлеэгдэhэн хэдэн номой автор юм. «Манай хүршэнэр», «Мойhоной сэсэглэхэ үедэ», «Ритка». болон бусад роман, повестьнуудынь, рассказуудынь манай республикын уншагшадhаа гадна, бүхэсоюзна уншагшадта мэдээжэ болонхой.

— Иимэ үндэр шагнал абажа байхадаа, саашадаашье hайнаар, улам абьяастайгаар хүдэлхэб гэжэ үгэсэ үгэнэб, — гээд Р. В. Белоглазовагай хэлэхэдэ, суглааргшад халуунаар альга ташаа.

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ **Н. Г. Дамдинов** түрүүшын асуудалаар hонирхолтой элидхэл хэбэ. Уран зохёолшодой гуурhан дороhоо мүндэлhэн шэнэ бүтээлнүүд тушаа тобшо тэдыгээр тогтоод, буряад литературада гээгдэжэ ябаhан жанрнууд гэжэ тоологдодог драматурги, шүүмжэлэл тухай hанаа зобонгёор хэлээ. Уран зохёолшодой мүнөө үеын гол зорилго гэхэдэ, **мүнөөнэй байдалые** үнэн зүбөөр зураглан харуулха шухала. Дэлхэйдэ дуулдаагүй ажалай баатаршалгые харуулан, «Коммунизм байгуулдаг хүнүүдые өөhэдынгөө ажаhуужа байhан сагай хүнүүдэй образые мүнхэлжэ,ерээдүйнхидтэ үг залгуулан орхихо гээшэ hайхан хэрэг. Эхилhэн зохёолнуудаа шамдуун дүүргэжэ, эхилэгдээгүй темын толгой соо бүрилдэжэ байбал, саарhан дээрэ түрүүшын мүрнүүдые гаргажа, эрхим ажалаараа КПСС-эй XXV съездые, мүн РСФСР-эй уран зохёолшодой съездые угтахые элидхэлшэ уряалаа.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ уран зохёолшод эдэбхитэйгээр хабаадаба. Буряадай АССР-эй арадай уран зохёолшо **А. А. Бальбуров** өөрынгөө үгэ соо уран hайханай оршуулгада гол анхаралаа хандуулаа. **Ч. Ц. Цыдендамбаев** уран зохёолшодой харюусалга тухай, уншагшадаа хүндэлжэ hураха тухай сэдьхэлээ хүдэлгэн хэлээ. Литературые олоной дунда нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлдэг бюрогой хүтэлбэрилэгшөөр hаяхан томилогдоhон **Ц. А. Жимбиев** Хоца Намсараевай музей бии болгохо гэhэн дурадхал оруулба.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ **Ц-Б. Б. Бадмаев, Г. Г. Чимитов, М. П. Хамаганов** гэгшэд үгэ хэлээ.

Суглаанай хүдэлмэридэ хабаадахаяа Москваhаа ерэhэн, РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түлөөлэгшэ **В. В. Синицын,** КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь **А. А. Бадиев** гэгшэд үгэ хэлээ.

Элидхэлэй зүбшэгдэhэнэй hүүлээр бусад асуудалнууд хэлсэгдэбэ, РСФСР-эй уран зохёолшодой дүрбэдэхи съездын делегадуудаар **Н. Г. Дамдинов, А. А. Бальбуров, Д. З. Жалсараев, И. К. Калашников, М. И. Жигжитов, С. С. Цырендоржиев** гэгшэд hунгагдаа.

— «Байгал» журналай ахамад редактораар hаяхан томилогдоhон **С. С. Цырендоржиев** Буряадай Уран зохёолшодой холбооной правлениин гэшүүнээр hунгагдаба.

Хэдэн номой авторнууд **Ц-Д. Хамаев, Б. Ябжанов, М. Осодоев, Ц. Дондогой** гэгшэд СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүндэ абтахаар зууршалагдаба.

М. ДАНИЛОВА.

Ц. Цыренжаповай буулгаhан энэ фото-зураг дээрэ Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ Александра Терентьевае харанат. Энэ залуу басаган 1975 онойнгоо социалис уялгые болзорhоонь уридшалан дүүргээ. Дээдэ зиндаагай мэргэжэлтэй Александра Терентьева ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллажа байнхай. Тэрэнэй гаргаhан продукци түсэбөөр хараалагдаhанhаа сортоороо 2 процент хододоо дээшээ байдаг.

Шэнэ табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байhан Александра басаганда амжалта хүсэе!

ПОВЕСТЬhОО ХЭhЭГ

Чингис ГОМБОИН

НАМАРЖААН

...Тэрэ мартагдашагүй сентябриин нэгэнэй сэлмэг нарата үдэрhөө, Сережын түрүүшынхеэ партын саана hуужа үзэhэн сагhаа хойшо тэбхэр hара хахад үнгэрбэ. Хэды голхороо гомдоошье hаа, Сережа намаржаан ерэхэ баатай болоhон аад, харин мүнөө шэнэ байдалдаа яhала дадажа, гомдолоо заахан мартаа. Тиигээд гэр тойрон хэхэ ажалшье ехэ даа, эжынь хэдэн хоногой хамшагланхай, мүнөө колхозойнгоо центр ошоо. Сережа абатаяа хоюулан үлэнхэй.

Үхибүүдэй hургуулидаа ошоhон сагhаа хойшо бригадын үбhэ сабшалга намдажа, ябасань бүри аалидаа. Бата ахай, Цырегма абгай, Виктор — тракторист болон мүн хэдыхэн зон үбhэндэ ябадаг зандаа. Теэд hаянай үдэр hүнигүй бороо адхаад haланагүй. Халта сэлмэхэшүү болоhон аад, тээ үдэрhөө хойшо дахин лэ hабинаха юм.

Энэл хаhада Сережодо уйтай болодог. Үбhэшэдшье гэр гэртээ шэбээлхэ, Бата ахайшье үгы — үльгэр түүхэ хөөрэхэ хүн үгы. Сережын абашье hаянай бодолдо хатанги, уруу дуруушаг ябадаг болонхой.

Ямар нэгэ хэнгэрэг-барабанай арhан мэтэ хатуу, няhалаад үзэбэл «хан» гэжэ хүнхинэхөөр болошоhон хүндэ субаяа тайлан байха зуураа, эсэгэнь гэмэрнэ:

— Яажа оройгоо соороhон тэнгэри гээшэб. Сэлмэбэ гэжэ hанахадаш — үгы даа. Гэнтэ хаанаhааб даа тохомой зэргэхэн үүлэн бии болоод, хоёр-гурбаншье дуhал унагаангүй үнгэрхэгүй. Унагааhан ногоомнай баалнуудтаа үжэжэ байна. Һуринуудынайшье дособhоо шатажа, гутагай байгаа юм бэзэ.

Нойтон үбhэн яажа шатадаг юм. Тэрэнhээ байха норошоhон зомгооhооршье гал носоохонь Сережодо бэрхэтэй агшал. Энээнийе хүбүүн ойлгожо ядабашье, «Юундэ, яахадаа?» гэжэ байжа hурабагүй. Юумэ hураад, малтаад haладаггүй hонюуша Сережа мүнөө абынгаа хөөрэлдэхэ дурагүй байhанийе ойлгожо, абяагүй үнгэрбэ.

Сережын шанаhан хартаабха мяхан хоёрые амтархан эдихэ зуураа, абань хүбүүнтээ hониноо хубаалдана:

— Хонинойнай хорёо шабар шабха болошоо. Урилха хэрэгтэй. Мүнөөдэр Шара Дамбатай хэды хүн ерэжэ хамhалсаха ёhотой. Ши ехэхэнээр мяха шанаад байгаарай. Үнөөхи хонинойнгоо ха эбдэжэ үгэхэб, шанахаш, — гээд абань субаяа хэдэрээд, газаашаа гарана.

Жамсатанай намаржаанда байhан Һаялын нуурhаа холо бэшэ, колхозой полевой стан байдаг юм. Энэ бороо хура таряа хуряалгада ехэхэн haад хэнэ. Комбайнууд шабардаад, урагшаа ябажа үгэнэгүй. Теэд норошоhон, газарта ниалдашатараа шэрбүүлшэhэн хүндэ баалнуудые сохижо абахань мүн лэ аргагүй. Ехэ бороотой үдэрнүүдтэ Шара Дамба мотоциклаараа хаа-яа Жамсында ерэдэг. Тиихэдэнь Сережа ехэ баярладаг.

«Академик... Нэгэдэхи класста хорёод хоног hуралсаад, hургуулиhаа гаргагдааш» — гэжэ байжа гасаалдагшье hаа, Шара Дамба сагаан hанаатай, hайн хүн. Ерэхэ бүридөө конфетэ заабол асардаг. Центрэй hонин, Сережын үетэнэй юу хэжэ байhан тухай хөөрэдэг ха юм. «Дашуухэ айхабтар томо ялаагана Ононой hэдэhэндэ бариа, Чимит абатаяа Шэтэ город ошожо ерээ, гоё гэгшын нааданхай автомат асараа. Мүнөө тэрэшни баруун хотоной хүбүүдэй командир болонхойгша».

Тиигэжэ хэлэмсээрээ, Сережын гомдонги нюур обёорожо нэмэнэ:

— Теэд Чимитшни юун шам шэнги командир боложо шадаха hэм. Центр бусахадаа, үнөөхил өөрөө ши болоно бээзэш, — гэжэ эдирхэн нүхэрөө баясуулха.

Тиихэдэнь Сережа өөрынгөө hонинуудые нюунгүй бүгэдыень хөөрэдэг hэн. Хаана, хэзээ сахюур шулуунай түгдэрхэй олоhоноо, хүhөөтэй добын хажууда тарбаганай утаа хараhанаа, абынгаа «малокалибер» абаад, тэрэ тарбага отоhоноо бултынь хөөрэхэ. Шара Дамбашье эдирхэн нүхэрөө үнэн зүрхэнhөө магтадаг бэлэй.

Мүнөөшье Шара Дамба баhал баяртай hонин асараа Мухамед, Банзаргша, Дамба гурбан Жамсында ерэжэ, хорёо хотыень түргэхэн урилалсаа. Серёжа барилгашадта шабын түмэр, хадааhа, даахаар хабтагай зөөжэ мүн лэ эсэнги, гэртээ ороод, Дамбатай зэргэлээд мяха эдижэ hууна.

Мухамед Жамса хоёр таряа хуряалга тухай хөөрэлдэнэд.

— Бороо хурын болёо haaнь, hөөлхэн ургаса абаха ёhотойбди. Сэлмэг байхада газарhаамнай 15 центнерээр шэниисэ жэгдэрээ. Теэд мүнөө шабартайл байна даа, — гэжэ Мухамед комбайнер хөөрэнэ.

Харин Сережа Дамба хоёр мүн лэ өөhэдынгөө hонинийе хоорондо хөөрэлдэнэ. Зүгөөр хөөрэлдөөнэй эхин Сережые баясуулаагүй. Дамба баhал гасаалжа ороо hэм бэд даа.

— Зай, сагаан хүбүүн, үнөөхи тарбагаяа мухарюулаа гүбди?

Теэд Сережын урмаа хухарангяар буруу харахадань, энеэбхилэн заhарна:

— Зай, зай болёоб. Нээрэшье, Шара. Сагаан гэлсэхэеэ болёо hэмнайбди.

Бишни шамайгаа баярлуулhууб. Үсэгэлдэр танай хүршэ хонишонойхи зөөжэ буугаа. Татар айлайхи, шинии тухай хүбүүтэй. Одоол наадаха нүхэртэй болохошни. Би тэрээнтэй танилсааб, зохидхон хүбүүн..., — гэжэ Дамба хөөрэбэ.

— Тиимэ, тиимэ, манай Наилтай нүхэсэхэш. Эсэгэнь Назим, минии ахай болохо. Нютагтаа нефтяник. нефть малтадаг байhан аад, бэень тиимэшэг болоод, инишээ hаяшаг ерээ. Тиигээд хонишон болохом гээд ажалдаа оробол даа. Залуудаа яhала мал харалсаhан хүн, зүгөөр үнэ саг үнгэрөө даа. Ши, Жамса, тэрээнийе харалсажа, туhалжа байна бээзэш. Шишье, Сережа, манай Наилда тала нютагайнгаа ёhо журам заахаш, — гэжэ олон жэлдэ энэ нютагта байhан Мухамед жэнхэни буряадаар хөөрэнэ.

— Хари тиимэшүү юун эндэ hая түрүүлэгшэ хэлэhэн. Хүршэнэр хадаа туhалалсана бээзэбди. Манай бригадада ороhониинь болоо. Мандашни үнинэй, дүршэл ехэтэй болоhон хонишод олон ха юм. Гансахан Бата ахайе абаад үзыш. Тиигээд, шам шэнги ажалша хүн haa дороо hурана ааб даа. — гэжэ Сережын аба Мухамедтэ хандана.

— Юун нам шэнги гэжэ. Би ахынгаа шэгшыдэшье хүрэхэгүйлби. Нефтяник ябахадаа, ордендо хүртэhэн, дайндашье ябалсаhан хүн юм даа. Уран гартай, модо, түмэртэ бэрхэ дархан байха, оролдосотой нягта хүм бэд даа... — гэнэ Мухамед.

— Зай, тиигээл haa hайн гээшэ. Һая зөөжэ ерэhэн зоной байдал задагай байдаг ха юм, мүнөө ошожо юу хээнь заhалсая. Ши Серёжа, хонидоо харан татажа байгаарай, — гээд Жамса hуурhаа бодоно. Бүгэдэ дүрбүүлэн Дамбын «Урал» мотоциклда аhалдан, Һаялын баруун урда эрье шэглэн ябашаба.

«Наил... Наил. Ягаа hонин нэрэтэй юм», — гэжэ шэбшэн, Сережа мориндоо мордоод, танигдаагүй татар хүбүүнэй нэрые толгой холбуулан

— Наил, наял наялай гөө, наил минии наялай гөө, наил минии нүхэр болоо, — гэжэ дуулан, хонин тээшээ хатаруулба.

Тэнгэришье сэлмэжэ, намарай шара набшын дулаан аажам үдэрнүүд hубарилдана. Һаялын нуурай саада тээхи таряалан дээрэ үдэр, hүнигүй гэхээр трактор комбайнуудай хүсэтэ сууряан замханагүй. Һүниндөө аяар холын хойто зүгhөө нүүжэ ябаhан шубуудай ганганаан Һаялын нуурта мүн лэ таhалданагүй. Ямар гоё гээшэб, намарай hүүлшын дулаан үдэрнүүд. Сережыншье сэдьхэл сэлмэг, хүхюун. Ажалыншье бага болонхой, эжынь центрhээ бэеэ аргалуулаад ерээ бшуу.

Эгээл иимэ гоё hайхан нэгэ үдэр Жамсында хүршэ хонишон Назим Наил хүбүүнтээ айлшан ерэбэ.

— Зай, Назим, орыш даа. Энэ манай Сережа гээшэ. Хүбүүнтээ танилсуула, — гэжэ Жамса хүршэеэ баяртайгаар угтана.

— Зай, Наил! Сережотой танилсыш даа, — гэнэ Назим.

Зохидхон, яб гэмэ хубсаhатай, харахан үhэтэй аад, сэнхир хүхэ нюдэтэй хүбүүн городой ёhоор гараа hарбайн, «Наил гэжэ гүбэрнэ. Сережа гарыень бараад, харюудань юушье хэлэхэеэ ойлгожо ядаад, «пойдем» гэжэ шэнэ нүхэрөө гэрэй ара тээшэ татаба.

— Үгы, Сережа тиидэггүй юм шуу. Айлшадые гэртээ урииш, — гээд Сережын эжы Балма айлшадаа гэртээ оруулна.

Сүсэгыгөөр hүлэhэн эдеэшэмэг hайхан сай ужа hуухадаа ехэшүүл хөөрэлдэнэ.

— Энэ Наил манай одхомнай гээшэ. Бэшэмнай ехэнүүд болоhон, айл болонги, мүнөө нютагтаа. Багымнай дээдэхи манаараа ерэлсээд, мүнөө хуряалгада ябана. Шофер. Бидэшье энэ нютагтаа дадажа, зоноор танилсажа байнабди. Гансал Наилнай нефтепромысолhоо ондоо тээшэ гаража үзөөгүй. Бүхы юумэн гайхалтай, дадаагүй байна. Эндэ hая центрэй магазин оробобди. Ханада үлгөөтэй байhан хомут харажархёод, Наилни намдаа шэбэнэбэ гээшэл даа «папа, папа, харыш. Энэ валенка үмдэhэн колбаса үлгөөтэй байна. Тиимэ хүнhөө юу оложо абахабши, — гээд Назим энеэнэ.

— Зүгөөр, мориндо hураха ехэ дуратай. Намhаа hалана hанданагүй. Теэд сүлөөмнишье болоногүй, Наилнишье моринhоо түбэгшөөнэ, — гээд Наилай эсэгэ нэмэнэ.

— Тиимэ, тиимэ, шинии морин hортогойхон байха ёhотой. Сережын унадаг Зээрдэ номгон, эгээл тэрээндэ мордожо hураха байха, — гээд Жамса урмашуулна.

— Зай, сайлаа хадаа мяханай болотор газаагуур наадаад ерэгты, — гэжэ Сережын эжы үхибүүдтэ, хандаба.

Энэл үгэнүүдые хүлеэжэ байhан Сережа Наилаа хүтэлөөд, газаашаа гүйжэ гараба.

Гүйлдэжэ гарахыень гарабашье, яажа, юу хэжэ наадахаб? Холын городhоо ерэhэн энэ хүбүүн Сережын наададаг наада мэдэхэ гү? Центртэ байгаа hаа, Ононой эрьеэр загаhа бариха, элhэн бульдирууннуудта дай хэжэ наадаха hэн ааб даа. Харин Һаялын нуур ошоходо холошог, тиигээд абаншье, эжыншье хараах ха юм.

Сережа шэнэ нүхэрөө гэрэйнгээ зүүн тээ гаргаад, бүхы баялигаа бултыень — хуушарантаhан тэбэг, Һаялын эрьеhээ олоhон сахюурай түгдэрхэй, хэдэн нааданхай автомат, пистолет, нөөсынгөө тон сэнтэй юумэ — годон туулмагаар дүүрэн шагай — Наилда харуулба.

— Мүнөө мори урилдаажа наадахамнай гү? — гэжэ Серёжа дурадхаба. Тэрэ ородоор хэлэhэн юумые ехэнхиень ойлгодог аад, өөрөө хэлэхэ болоходоо нэгэ бага тэбдэдэг юм. Зүгөөр, энэ хэлэhыень Наил hайн ойлгоо.

«Хаана юм, тэрэ гүйлгэхэ моридынь?» — гэhэншүүгээр хойшо урагшаа hонирхон харасагааба. Теэд Сережын абын хулаhаа, өөрынь ерэhэн мотоциклhаа бэшэ юумэн дүтэ нааша обёороогдобогүй. Харин Сережа hанаа амархан годон туулмаг сооhоо шагайнуудаа гаргажа, газарта адхаба.

Иигээд буухадаа «бүхэ», энэ «хонхо», «үхэр», морин гэжэ байгаад Сережа шагай нааданай дүрим тухай шэнэ нүхэртөө хөөрэбэ. Тэрэнь ойлгобо гү, үгы гү, юуншье hаа «мори урилдаажа» эхилбэд. Теэд нааданиинь урагшаа ябанагүй.

— Зай, тиигээ hаа мүнөө ондоо наада эхилэе, — гэжэ Наил байд гээд хэлэбэ.

— Теэд юу хэжэ наадахабибди?

— Нефть бэдэржэ наадая. Хүрзэтэй гүт? — гээд Наил дурадхаба.

Ямар тиимэ наадан юм ааб гээд, Сережа хүрзэ бэдэржэ ошобо.

«Энэшни «буровая» гээшэ, эндэ малтахабди. Тиихын түлөө вышкэ-саха хэрэгтэй», — гэжэ Наил. Сережа нэгэ хэды гасуу асарба.

Яhала, hонин наадан байжа болоо, зүгөөр удхыень хүсэд ойлгоогүй Сережа нүхэрөө ехэшье дэмжэбэгүй.

— Байза, энэшниш болоногүй. Би хожом шамай hургахаб. Нефтепромысел тухай хөөрэжэ үгэхэб. Ши баhа шагай наадахыем hургахаш. Мүнөө хоюуланайнгаа мэдэхэ наада наадая, — гэжэ ехэ түбшэнөөр Наил хэлэбэ.

— Тиигэе, тиигэе...

— Хоргодолсохо гүбди?

— Үгы, миин хоёр хүндэ hонигүй.

— Тиигээ hаа космонавт боложо наадая.

Уданшьегүй хоёр ханинар «ракетэдэ» hуунхайнууд «Үүрэй солбон» тээшэ шуумайжа ябаад hэн. Уhанай бочкодо ута сорго уяhан ракетэнь ульгамшье гээшэнь аргагүй. Теэд яахаб. Хоридохи зуун жэлэй үхибүүд бэшэ аал?

Медаль— шагнал барюулагдаба

Кооперативна техникумэй библиотекын байшанда хүн зон олоороо сугларба. Буркоопсоюзай хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэрилэгшэд, совет худалдаа наймаанай отличнигууд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад, эд хэрэглэмжын кооперацинуудай ажалай ветеранууд, партийна организацинуудай бюрогой гэшүүд тэдэнэрэй дунда харагдана.

«Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалтын туйлагдаhаар XXX жэлэй ой» гэhэн медаль дайнай болон ажалай ветерануудта эндэ барюулагдаба. КПСС-эй обкомой гэшүүн, Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ А. А. Именохоев эд хэрэглэмжын кооперацинуудта 40 гаран жэлэй туршада ажаллаhан, Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо байhан, мүнөө пенсидэ гарабашье партийна, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг Владимир Андриянович Манзыревай энгэртэ ойн баярай медаль эгээл түрүүлэн зүүлгэбэ. Буркоопсоюзай хиналтын таhагай инспектор Т. М. Кравцова, финансово-түсэблэлгын таhагай начальник И. А. Вылков болон бусадта гүрэн түрын энэ шагнал барюулагдаба. Хамтадаа 50 гаран ветеран энэ медалиие энгэртээ яларуулаа.

Д. КОЛМАКОВ.

Хилын саанаhаа
Телеграф
Телефон
радио

ДАМАСК

Дутын зүүн зүгтэхи байдалые бүхы дээрэнь заhаруулхын түлөө

ТАСС

Сирийн Араб социалис хүдэлхэ (ПАСВ) гэдэг партиин хүтэлбэрилэгшэд эндэ тунхаглуулhан мэдүүлгэ дотороо нигэжэ тэмдэглэнэ: Синайн хахад арал дээрэ байhан египет ба израиль сэрэгүүдые гэдэргэнь бусаалгын хоёрдохи шата тухай хэлсээн Синайн хахад аралай Юритой хубиие, бусад араб газар нютагуудые эзэмдэлгэ зайсуулнагүй, Палестинын араб арадай национальна эрхые огто хэрэгсээнэгүй. Синайhаа бэшэ, эзэмдэгдэhэн бусад араб газарнууд тухай, Палестинын араб арадта хабаатай асуудалнууд тухай шарашье дурадалга тэрэ хэлсээн дотор үгы байна гэжэ Сирийн ПАСВ тусхайлан тэмдэглэнэ.

Израилиин ба Египедэй хоорондохи (Египедэй газар дээрэхи) хилэ мужаагай лиание бэхилhэн хэлсээн зүришэлдөөнэй ондоо районуудта үргэлжэлhээ, экономическа ба политическа хүсые гулидхан сугларуулха бүри таарууарга Тель-Авивта олгоно.

Дутын Зүүн зүгтэ Америкын байлсалга, тиин хэдэн улынхидай нэгэн боложо эндэхи тэмсэлдэ США-гай оролсохоень хэлсээгээр хараалhан ушар мэдүүлгэ дотор буруушаагдана.

Египет-Израилиин хэлсээнэй удха ба найруулгань Хартумда, Рабатда, Альжирта болоhон араб дээдэ түшаалтадай зүблөөнүүдэй шиидхэбэринүүдтэ зүришэхэ, араб оронуудай hаналаа нэгэдэлгэдэ hаад ушаруулха байhандань Сирийн ПАСВ-ай хүтэлбэрилэгшэд анхарал хандуулна.

* * *

РИМ. (ТАСС. Египет ба Израилиин хоорондохи хэлсээн Дутын Зүүн зүгтэ хабаатай асуудалнуудые үргэлжэ дээрэнь шиидхэхэ ябадал хайротуулхагүй байна. Энэ районд шэнэ хёморооной боолхо аюул зайсуулагданагүй, — гэжэ Израилиин Компартиин ЦК-гай ээлжээтэ пленумэй шиидхэбэри дотор хэлэгдэнэ.

Израилиин ба араб оронуудай хоорондын зүришэлдөөнэй гол асуудалнуудые Палестинада хабаатай асуудалые Дутын Зүүн зүгтэхи хёмороо амгалан аргаар заhаруулан зайсуулхада таарху, бүтэмжэтэйгөөр шиидхэхые Израилиин Компартиин ЦК хүсэнэ. Эзэмдэгдэhэн бүхы араб газар нютагуудhаа Израилиин сэрэгүүдые гаргаха, бэеэ даадаhан байдалтай байха Израилиин эрхыень мэдэрхын хажуугаар, өөhэдынгөө байдал өөhэдөө тодорхойлхо Палестинын араб арадай эрхыень мэдэрхэ гээшэ эндэхи зүришэлдөөние үргэлжэ дээрэнь зайсуулха үндэhэ hуури болоно. Дутын Зүүн зүгэй асуудал зүбшэлхэ Женевскэ конференци дээрэ иимэ шиидхэбэри туйлагдаха зэргэтэй.

МАЛАГАСИЙСКА РЕСПУБЛИКА. Диего-Суарес гэжэ амгалан шэнжэтэй порт. Оройдоол энэ оной июнь hарын эхеэр Франциин сэрэгэй hүүлшын корабльнууд эндэhээ гаража ошоо юм. Тиин 90 жэлэй туршада байhан Франциин сэрэгүүд Мадагаскарай дэбисхэрые сүм сүлөөлбэ.

Урдань сэрэгэй зорилгоор хэрэглэгдэдэг байhан портын бүхы түхеэрэлгэнүүд мүнөө гүрэнэй предприяти болгогдон хубилгагдаба. Мүнөө эндэ гансашье залуу республикада бэшэ, мүн бусадшье оронуудай захилаар худалдаа наймаанай онгосонуудые баридаг верфь хүдэлжэ эхилээ.

ТАСС-ай фотохронико.

ЛОНДОН

Парламентнууд хоорондын холбооной конференци

ТАСС

Парламентнууд хоорондын холбооной эндэ үргэлжэлжэ байгаа конференци дээрэ ниитэ-политическэ хөөрэлдөөн болобо. Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөнэй дүнгүүд шахардуу байдал hулаaруулгые саашаданъ батадхаха хэрэгтэ шухала удха шанартай гэжэ делегадууд нэгэ hаналтайгаар тусхайлан тэмдэглэнэ.

СССР-эй парламентын бүлэгэй делегациин толгойлогшо, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ В. П. Рубен үгэ хэлэхэдээ, дурсагдаhан зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүрэhэн ушар — уласхоорондын удха шанарай ябуулга, ниитын ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан гуримаар зэргэ оршолгын гол ёhонуудые бэелүүлхэ замдахи шухала алхам болоно гэбэ.

АНГИИН БАЙЛДААНУУД ЗАМХАНАГҮЙ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Холбоото Штадуудтахи ангиин тэмсэл намарай түрүүшын үдэрнүүдтэ улам шангарба. Орон доторхи ниитын hургуулинуудай багшанар забастовкын хүдэлөөндэ гол hуури эзэлнэ. Һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын үдэр Чикагын 600 hургуули хаалтатай байгаа. Салин хүлhыень нэмэхэ, хүдэлмэриинь хүнгэдхэхэ, гэгээрэлэй хэрэглэмжэдэ зорюулагдадаг гаргашын хороогдоhонтой дашарамдуулан, ажалhаа гаргагдаhан 150 багшанарые хүдэлмэридэнь бусаaха эрилтэ 27 мянган багшанар табина.

Үдэр бүри занилтын хэгдэбэшье, Баруун Виржиниин 30 мянга гаран горнягууд гурба неделиин турша соо хүдэлмэридөө гараагүй. Эдэнэр техникэ усалгүйгөөр хэрэглэхэ гурим сахиха, стачка хэхэ эрхэ тухай пункт коллективнэ шэнэ договорто оруулха эрилтэ нүүрhэнэй шахтануудай эзэдэй үмэнэ табиба.

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Летчигүүдай забастовкоhоо уламжалан, Аргентинын дотоодын ба уласхоорондын зүйлнүүдтэ «Аэролинеас Архентинас» гэжэ гүрэнэй авиакомпаниин самолёдуудай ниидэлгэ зогсоогдонхой. Буhалгаалан бодогшод ажибайдалай ба ажалай хангагдаса hайжаруулха эрилтэ табина

РИМ. (ТАСС). Италида забастовконуудай болоhонhоо шалтагаалан, энэ жэлэй түрүүшын 6 hарын турша соо хүдэлмэриин 110 миллион шахуу час миин үнгэрөө гэжэ Статистикын түбэй институт мэдээсэбэ.

Социальна эгээн олон тулалдаанууд хүдөө ажахыда, гүрэнэй аппарадта энэ үе соо болоhон байна.

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Бельгиин гол мүрэнэйхидэй забастовко арбадахи үдэрөө үргэлжэлhөөр. Хэдэн олон баржанууд орон доторхи шухала шухала каналнууд, гол мүрэнүүдээр дабшахаяа болёод, миин зогсоно. Олохон портнууд хаагданхай. Буhалгаануудта хабаадагшад ажаллаха арга боломжыень hайжаруулха, салин хүлhыень юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэдэ таарахаар болгохо эрилтэ табина.

Бельгиин правительство буhалгаалан бодогшодой хэдэ хэдэн эрилтэнүүдые хангаха баатай болоо. Жэшээлэн хэлэбэл, суднануудые заhабарилhанай түлөөhэнэй доодо захын хэмжээн тодорхойлогдобо. Гэбэшье, эрилтынгээ хүсэд бүрин хайнгагдаагүйдэ ороной шухала шушаха уhан замуудые хаажа үргэлжэлхөөр шиидэhэн тухайдаа гол мүрэнэй хүдэлмэрилэгшэд мэдүүлнэ.

ЛИССАБОН

ПОРТУГАЛИДАХИ · БАЙДАЛ

ТАСС

Сентябриин 5-най үглөөгүүр үнгэргэхэ гэжэ президент Гомешэй шиидхэбэреэр зарлагдаhан Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй ассамблейн сесси саг соогоо эхилжэ шадаагүй. Офицернүүдэй дунда элдэб бүлэг шэглэлнүүд бии болоод, арсалдаануудай гараhан дээрэhээнь тиимэ ушар тохёолдоо.

Тэрэ үдэшэлэн лэ Лиссабонhоо хойгуур 100 километртэ байдаг Танкуш гэжэ сэрэгэй баазада ассамблейн заседани эхилээ. Энээндэ Далайн-сэрэгэй флодой делегадууд, мүн газарай армиин ба агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй офицернүүд тусхай түлөөлэлгэгүйгөөр, өөhэдөө хабаадана.

Урда тээнь мэдээсэгдэhэнэй ёhоор, эндэ Революционнэ соведэй бүридэл тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ, ороной хүтэлбэрилхы зургаануудай, сэрэгэй дээдэ командованиин тушаалтадые hэлгүүлхэ тухай президентын шиидхэбэри тушаа hанамжаяа хэлэхэ ёhотой байгаа.

Президент Кошта Гомеш үсэгэлдэр тусхай мэдээсэл тунхаглахадаа, шэнэ кабинедэй эмхидхэгдэн бүридүүлэгдэтэр, даадаг уялгануудаа дүүргэжэ үргэлжэлхыень Васку Гонсалвишые, революционно правительствын бусад гэшүүдые гуйба.

ДВС-тэхи арсалдаануудые, эсэргүү талынхидай ябуулгые хархис, шэнэ түхэлэй фашис этэгээдүүд, Португалиин революциин дайсад хорото зорилгодоо хэрэглэнэ. Тэдэнэр «Диариу ди Нотисиаш» гэжэ түрүү үзэл бодол баримталдаг газетэ эсэргүү буhалгаа ниислэл хотодо эмхидхээ.

БЛЭКПУЛ

БКТ-гэй СЪЕЗД ТАРАБА

ТАСС

Тред-юнионуудай британска конгрессэй жэл бүри болодог, 107-дохи съезд тараа.

Дайнай hүүлэй Англиин түүхэдэхи эгээн хүндэ экономическа кризистэй профсоюзуудай тэмсэхэ программа съезд дээрэ найруулагдан соносхогдобо. Һунгалтын урда тээ үгэhэн хэдэ хэдэн шухала найдуулгануудаа дүүргэлгэhээ хулжаhанайнь түлөө лейбористнуудай правительствые делегадууд эрид шүүмжэлээ. Экономическа шухала реформонуудые хэхэ, тусхайлан хэлэбэл: промышленностьдахи гүрэнэй секторые үргэдхэхэ, национальна олзо доходые шэнэ гуримаар хубааха, буу зэбсэгүүдые бүтээхын тула hомологдодог мүнгэ хороохо шухала гэжэ тусхайлан тэмдэглээд, Англидахи ажалгүйдэлгэтэй (мүнөө 1,2 миллион хүн хүдэлмэригүй) тэмсэхэ яаралтай хэмжээ абаха эрилтэ табиба.

Съездын делегадууд салин түлөөhэнэй хэмжээе баалалтаар хизаарлаха гэжэ хараалhан , правительствын хэмжээ ябуулгануудые буруушаагаад, эдэнь саарhан мүнгэнэй үнын уналгатай тэмсэхын тула ажалшадые гарза хохидолдо оруулха гэhэн hэдэлгэ болоно.

75-100 мориной хүсэтэй автомашинын турбодвигатель «Волво» гэжэ швед фирма зохёогоо. Прессенс бильд агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, энэ мотоор янза бүриин шэнгэн ба газ түлишэнүүд дээрэ хүдэлхэhөө гадна, шууя багатай, агаарые бузарладаг утаа хаядаггүй байха юм. Гадна түлишэ тон багаар хэрэглэдэг гэжэ фирмын түлөөлэгшэд мэдээсэнэ. Тус двигателиин онhожоруулагдаhан дамжуулгын коробко двигательтээ нэгэн хамта хабсаргагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: турбиинын главна конструктор Свен-Олаф Кроногерд дээрэ дурдагдаhан мотоорнуудай нэгэ янзые харуулжа байна. ТАСС-ай фотохронико.

Саяанһаа Витим хүрэтэр

ЭНЭДХЭГ АЙЛШАД — МАНАЙДА

Аяар холын Энэдхэг оронһоо Буряадай АССР-тэ айлшаар Манипур штадай колледжын профессор Синг Нонг, Трепур штадай «Народное право» журналай редактор, Индиин национальна конгрессэй партиин гэшүүн Тупта Амар гэгшэд ерэбэ. Айлшаар ерэгшэд — совет-индиин соёлой харилсаа холбоо улам саашань үргэдхэхэ, манай республикын ургалта, хүгжэлтэтэй танилсаха зорилготой.

Энэдхэг ороной түлөөлэгшэд СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалда хүрэжэ, республикын эрдэмтэдэй ажал хүдэлмэритэйнь танилсаа. Совет-индиин соёлой харилсаа холбооной республикын отделениин бүлгэмэй түрүүлэгшэ, филиалай президиумэй түрүүлэгшэ, профессор М. В. Мохосоев хүндэтэ айлшадтаа эрдэмтэдэй хэдэг хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Удаань айлшад «Республика за Байкалом», «Поёт земля Бурятия» гэһэн уран һайханай фильмүүдые хаража, ехэтэ һонирхоһон байна.

Хойто үдэрынь Энэдхэгһээ ерэһэн айлшад Яруунын аймагай «Коммунизм», «Победа» колхозуудай хүгжэлтэ, ургалтатай танилсаһан, колхозой гэшүүдтэй уулзажа хани ёһоор хөөрэлдэһэн байна.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи телевидени болон радиокомитедэй байшан соо айлшад республикын журналистнууд болон интеллигенцитэй уулзажа хөөрэлдэхэдөө, хоёр ороной дунда бэхижэжэ байгаа харилсаа холбооной улам үргэдэжэ эхилһэндэнь баясажа байһанаа мэдүүлээ.

Мүнөө манай республика дотор совет-индиин харилсаа холбооной бүлгэмэй 39 коллективэй гэшүүд тоологдоно гэжэ мэдэхэдээ, айлшад аргагүй баяртай байгаа. Айлшад журналистнуудай асуудалнуудта харюусаһан, буряад арадай дуунуудай ирагуу гоё аялгатай танилсаһан байха юм.

Холын айлшад уржадэр нютагаа бусаба.

И. БАЛКОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: айлшад СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшэ, профессор М. В. Мохосоевтой хөөрэлдэжэ байна.

Н. СОЛОВЬЕВОЙ фото.

УРАН ГАРТАНАЙ ВЫСТАВКЭ

«РСФСР-эй уран зураашадай ювелирнэ искусство» гэһэн выставкэ Москвада нээгдэбэ. Тусгаар гансал ювелирнэ искусствада зорюулагдаһан выставкэ орон доторнай анхан түрүүшынхеэ олоной үзэмжэдэ табигдаба.

Элитэ мэдээжэ мастернуудай бүтээлнүүдһээ гадна, уран һайханай талаар янза бүриин шэглэлтэй уран зураашадай хэһэн хүдэлмэринүүд эндэ суглуулагдаһан байха юм. Зуу гаран уран зураашадай 300-гаад шахуу бүтээл выставкэдэ ерэгшэдэй анхарал татана. Москвагай, Дагестанай хүдөө тосхонуудай, Костромскойн, Красное-на-Волге һууринай, Ленинградай, Орелой, Псковой уран гартанай зохёолнуудые эндэ хаража болоно.

Буряадай АССР-эй уран гартан В. Уризченко, Ю. Лубсанцыренов, Д. ба С. Санжиевтан, Р. Нохоров, Г. Налханов, М. ба А. Эрдынеевтэн гэгшэдэй бүтээлнүүд выставкэдэ табигдаһан байна. Буряадай уран зураашадай эльгээһэн гоё һайхан һиихэ, бугааг, бэһэлиг, булаабха гэхэ мэтэ эхэнэрнүүдэй зүүдхэлнүүдһээ гадна, уран шадамараар бүтээһэн гааһан, зэр зэмсэг өөр янзын шэнжэтэй байһанаараа бусадай дундаһаа илгарна. Буряадай уран гартанай выставкэдэ табиһан бүтээлнүүд гоё һайхан хээ угалзаараа мэргэжэлтэдэй, искусствада дуратайшуулай анхарал татана.

И. КИРЬЯНОВА.
Москва.

КОЛХОЗОЙ ШАН

Суута дархан-тракторист Лудуп Дашеевич Бильтагуровай нэрэмжэтэ шан Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо бии болгогдобо. Тус колхозой правлени, партком иимэ шан таряа хуряалгын үедэ эрхимээр ажаллаһан механизатор, комбайнернуудта олгохо гэжэ тогтооһон байна.

Лудуп Дашеевич өөрөө түрэл нютагтаа колхозой бии болоһон 1928-һаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилтэр трактористаар хүдэлхэдөө, ажалай үльгэр жэшээ харуулжа, гүрэн түрын орден, медальнуудта хүртэһэн, һүүлдэ түмэршэ дархан солотой болоһон намтартай. Үндэр наһатай боложо, пенсидэ гарабашье, ами наһанайнгаа һүүлшын үдэр хүрэтэр түрэл колхозойнгоо баялигые арьбадхалсан, шударгы һайнаар ажаллаһан зандаа байгаа.

Үе наһаараа ниитын хэрэгэй түлөө оролдожо ябаһан үбгэжөөлэй дурасхаалые мүнхэлхын тулада тэрэнэй нэрэмжэтэ 500 түхэригэй шан жэл бүри олгогдожо байха юм. Таряа хуряалгын халуун хаһын дүүрэхэдэ эгээл эрхим дүн туйлаһан механизаторта энэ шан барюулагдаха юм.

Мүнөө жэлдэ түрүүшын шан барюулагдаха болоно. Социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, таряа хуряалгын халуун хаһын үедэ 200 гектарһаа бага бэшэ таряа хадаһан, 6000 центнер орооһо сохиһон эрхим комбайнер тэрэ шанда хүртэхэ болоно.

Лудуп Дашеевичэй аша хүбүүн Владимир Бильтагуров үбгэ эсэгынгээ нэрэмжэтэ түрүүшын шанда хүртэхэ зорилготойгоор социалис мүрысөөндэ оролсоод, мүнөө урагшаа шармайн ажаллажа байнхай.

Б. МАДАГАЕВА.
Тунхэнэй аймаг.

АГИТБРИГАДА АЙЛШАЛБА

Гүрэнэй автоинспекци Буряадай транспортна управленитэй, кинопрокадай конторотой сугтаа агитбригада эмхидхэһэн юм. Тус агитбригада Хлагтын, Зэдын аймагуудай колхоз, совхозуудай таряа хуряалга дээрэ ажаллажа байһан хүнүүдые соёлой талаар хангахаяа хүдөө гараба.

Тэдэнэр харгы замаар ябаха дүримые сахиха тухай лекци уншаа, мүн тусхай кинофильмнүүдые харуулаа. «Россида» ерэһэн итальянецуудай юрэ бусын ушарлал» гэһэн уран һайханай фильм таряа хуряалга дээрэ ажаллажа байһан жолоошодой һонирхол татаба.

Агитбригада «Октябрьский», «Пограничный» болон Борьёогой, Ехэ-Нугын совхозуудта айлшалаа.

Д. ИВАНОВ,
ГАИ-гай пропагандын отделениин начальник.

ЖЭМЭС, ҺАМАРАЙ ҮРГАСА ЯМАР БЭ?

Республикымнай газар дайдада, хүбшэ тайгада алим жэмэс, һархяаг, һамар суглуулга халуун хаһадаа орообо. Тэдэниие саг соонь суглуулжа абаха, болбосоруулгын, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ тушааха гээшэ хойшолуулагдашагүй зорилго болоно.

Республикын хэдэн аймагуудай госпромхоз, коопзверопромхоз, лесхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй манай корреспондент хөөрэлдэжэ, байгаалиин баялиг, илангаяа хушын һамар суглуулгые хэр бэлэдхэлтэйгээр угтажа байһанаарань һонирхожо, тэдэ нүхэдһөө тодорхой харюу абаба.

Түнхэнэй аймагай коопзверопромхозой охотовед В. ОСТРОВСКИЙ:

— Байгша ондо манай аймагта һамарай ургаса хэзээ хэзээнэйхиһээ муу байба. Һамар суглуулхаар ой тайгада гарагшадай мэдээсэһэнэй ёһоор, дүтэ шадар бии байгаа һамарые шубуу шонхор сүм суглуулжа абаа. Эдэ үдэрнүүдтэ холын хүбшэ тайга руу һамар суглуулжа абахаар хэдэн бүлэг эльгээгдээд байнхай. Энэ жэлдэ 600 тонно һамар суглуулха түсэбтэйбди. Тиихэдээ байгша ондо долоон тонно алим жэмэс суглуулха түсэбөө гурбан тоннодо хүргөөбди. Мүнөөдөө аймагай ажалшад сүлөөтэй сагтаа, амаралтын үдэрнүүдтэ ой тайгада гаража, алирһа, мойһо, шасаргана, хара нэрһэ суглуулжа, тушаажа эхилэнхэй.

Баунтын аймагай коопзверопромхозой охотовед И. Н. ИВАНКОВ:

— Хэнэйшье мэдэһээр, байгша ондо ой тайгадамнай һамарай гараса муу. Алим жэмэс суглуулга яһала һайнаар эмхидхэгдээ. Энэ жэлдэ 22 тонно жэмэс суглуулха түсэбтэй һэмди. Мүнөөдөө 20 тонно жэмэс (гол түлэб хара нэрһэн) суглуулагдаа. Багдаринай, Окуневой, Уайкидай ой тайгада хара нэрһэн элбэг байба. Суглуулагдаһан бүхы эдэ жэмэсээ горкоопторгдо эльгээхээр бэлэдхэжэ эхилэнхэйбди.

Энээнһээ гадна октябрь һараһаа эхилхэ «зөөлэн алта» суглуулжа абахаар ангуушаднай бэлэдхэжэ байнхай. Байгша ондо 50 бугын, 50 хандагайн, 110 гүрөөһэнэй мяха тушааха түсэб абаанхай. Энээнһээ гадна 76 мянган хэдэн ондатрын арһан, хэдэн зуугаад хэрмэ, булганай, һолонго, шандаганай, үенэй арһа тушааха түсэбтэйбди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай мэргэн ангуушад В. Антонов, А. Герасимов гэгшэд бусадай дундаһаа шалгарһан юм. Эдэнэр тус тустаа олон туруута ангуудай мяха тушаажа, түрүү һуури эзэлээ бэлэй. Тиихэдэ Бамбуйска ой тайгада хэрмэ, булга баригшад сооһоо Л. Смирнов, Т. Домальчук гэгшэд шалгаржа, тус бүридөө 63—41 булга, 100-һаа дээшэ хэрмэ болон бусад ангуудай арһа тушааһан юм. Эдэнэр мүнөө агнууриин хаһа хүлеэнхэй, байра байдалаа, урьха зангаяа бэлдэнэ.

Тэрэшэлэн Хориин, Прибайкалиин, Кабанскын, Захааминай, Бэшүүрэй аймагуудай госпромхоз, коопзверопромхоз, лесхозуудай хүдэлмэрилэгшэд А. Субботин, В. Архипов, Ю. Константинов, В. Гомбоев, И. Афанасьев гэгшэд нютаг нютагуудтаа һамарай, һархяагай багаар ургаһан тухай мэдээсэнэ. Мүн алирһа, мойһо, суглуулгашье бага байба. Жэшээнь, Захааминай аймагта мүнөө оройдоол 200 килограмм мойһон суглуулагдаба. Тиихэдэ Баянголой, Шэлын нюрган дээрэ ургаһан һамар, алирһа суглуулга эхилээ. Зүгөөр эндэньшье ургаса муу.

Хориин аймагай коопзверопромхозой хүдэлмэрилэгшэд 8 тонно жэмэс суглуулжа, тэдэнэйнгээ заримыень унда харяадаг зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг Улаан-Үдын заводто нүгөө заримыень варени болгожо худалдаа.

Манай хөөрэлдөөн

К. ЗАБЕЛИНЭЙ ДУРАСХААЛДА

Ажалшадай депутадуудай Хойто-Байгалай аймагай Соведэй гүйсэдком Баргажанай гүрэнэй заповеднигэй захиргаанай болон научна таһагай зууршалгые хаража үзөөд, биолог-охотовед К. А. Забелинэй хэһэн габьяае хараада абажа иимэ шиидхэбэри абаба:

Мэдээжэ биолог-охотоведэй хүүр дээрэ хүшөө бодхоожо, «Г. Г. Допельмайерай экспедицидэ хабаадалсаһан, Баргажанай гүрэнэй заповедник эмхидхэгшэдэй нэгэн Константин Алексеевич Забелин (1885—1934) Прибайкалин байгаали шудалха, сахин хамгаалха хэрэгтэ ажабайдалаа зорюулаа» гэһэн бэшэгтэй мүнхэлэлгын самбар хадахыень Баргажанай гүрэнэй заповеднигэй дирекцидэ зүбшөөхэ.

ЭЛҮҮР ЭНХЫЕ САХИГША

Любовь Даниловна Крамаренко республикымнай медицинскэ үнинэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн болоно. Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой 4-дэхи поликлиникын нюдэнэй үбшэ эмшэлдэг кабинедтэ һүүлэй хэдэн жэлэй туршада хүдэлжэ ябана.

Олон жэлэй хугасаа соо оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө Л. Д. Крамаренко Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдажа, «Коммунис ажалай ударнигай» нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: медсестра Л. Д. Крамаренко ажалдаа.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

СПОРТ

△ Эрхүү хотодо хүнгэн атлетикээр Зүүн-Сибириин түмэр замай хүдэлмэришэдэй спортсменүүдэй дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Энэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан Зүүн-Сибирин технологическа институдай студентка Наташа Чернова 100 метрэй зайе 12,5 секунда соо гаталжа, түрүү һуури эзэлбэ.

△ Гомель хотодо ороной түмэр замшадай спортсменүүдэй дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн хүнгэн атлетикээр үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ манай республикын түлөөлэгшэ, «Буряадай АССР — МНР» гэһэн уласхоорондын урилгэһэн уласхоорондын урилдаанда эрхимлэһэн Иннокентий Адактуев хабаадалсана.

△ Днепропетровскдо авиационно промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүнгэн атлетикээр ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилэнхэй. Мүрысөөндэ «Забайкалец» гэжэ спортын клубай физкультурын инструктор Иннокентий Горькин хабаадалсахаар аян замдаа мордобо.

△ «Ажалай резервын» бүлгэмэй спортсменүүд центральна Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөө Ригэ хотодо үнгэргэжэ байнхай. Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй багша, студент Пётр Васильев, Павел Яковлев гэгшэд хабаадалсана.

△ Амаралтын үдэр гэхэ гү, али мүнөөдэр Дээдэ-Онгостойн «Труд» бүлгэмэй аяншалагшадай бааза шадар профсоюзай - комсомольско урилдаан эхилхэнь. Һонирхолтой энэ урилдаанда республикын спортын бүлгэмүүдэй хурдан солбон спортсменүүд хабаадалсаха юм. Эрэшүүл—найман, эдир хүбүүд —3—5, эхэнэрнүүд—3, эдир басагад 1,5—2 километрэй зайда урилдаха юм. Мүрысөөн үдэрэй 10 часһаа эхилхэ.

Манай корр.

СЭСЭГҮҮДЭЙ ҺАЙНДЭР

Закаменскын городской Соведэй дэргэдэхи эхэнэрнүүдэй совет жэл бүри сэсэгүүдэй һайндэр үнгэргэдэг заншалтай юм. Городой айлнуудай балкон, предприяти болон эмхи зургаануудай газаагуур зундаа гоёолто болгогдон таригдаһан сэсэгүүд хуряагдажа, улад зоной үзэмжэдэ табигдадаг байна.

Зунай сагта һалбаран шэлбэлжэ, намаа дэльбэеэ гүйсэһэн үнгын һайхан янза бүриин сэсэгүүдэй һайндэр городой соёлой ордон соо үнгэргэгдөө. Айлнуудай балконууд дээгүүр ямбатайгаар барбайлдатараа ургаһан «Космос», «Салют», «Кармен» гэхэ мэтын сэсэгүүдэй композицинуудһаа эхилээд, эмхи зургаануудай газаагуур таригдаһан «Наранай толон», «Үглөөгүүр», «Үдэшын хүгжэм», «Баяр танда бэлэглэнэб» гэһэн хээрын сэсэгүүдэй баглаанууд хүрэтэрөө суглараагшадай дура татан, үнгэ буляалдажа байгаа һэн.

Б. ЖАНЧИПОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Сентябриин 7-һоо 14 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Мүнөөдэр — нефтьшэдэй ба газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». СССР-эй нефтиин промышленностиин министр В. Д. Шашинтай хөөрэлдөөн (үнгэтэ). 10.20 — «Газарай баялигые ашаглагшад» — хүгжэмтэ программа. 11.05 — «Мүнөөдэр — нефтьшэдэй ба газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». СССР-эй газай промышленностиин министр С. А. Оруджевтай хөөрэлдөөн (үнгэтэ). 11.20 — «СССР-эй арадуудай дуу ба хатар». 11.30 — «Совет ороной үхибүүд». «Би — Советскэ Союзай гражданинби» — документальна фильм. 12.20 — Мультфильмнүүдэй программа (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Орлёнок» телестудида болоһон юнкорнуудай уулзалга. 15.00 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.30 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 16.30 — Забһарлалга. 16.40 — «13 стульев» — богони зүжэгүүдэй телевизионно театр (үнгэтэ). 17.45 — «Газарай баялигые ашаглагшад» — хүгжэмтэ программа. 18.30 — «Время». 19.00 — Хоккей. «Крылья Советов» — ЦСКА. 21.15 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 22.50 — Забһарлалга. 23.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — «Мүшэхэн» — октябрятануудта зорюулагдана. 18.35 — «БАМ-дахи уулзалганууд» (буряадаар). 19.15 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». 19.35 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 19.55 — «Мастер ба шанар». 20.25 — СССР-эй Гүрэнэй шанда хүртэхын түлөө. «Лютый» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Хамар-Дабаан» — аяншалагшадай телевизионно клуб.

ВТОРНИК, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Спортын һонин» (үнгэтэ)). 10.25 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». «Ульяновска областиин ажалшад мүрысэнэ» (үнгэтэ). 11.10 — «Асари барилгануудай ажалай үдэрнүүд» — документальна фильмүүд. 12.20 — «Һолонго» — телевизионно программануудай уласхоорондын фестиваль. Болгари (үнгэтэ). 12.45 — «Манай саад» (үнгэтэ). 13.15 — «Эдиршүүлэй уран бэлиг» (үнгэтэ). 13.45 — Болгарие фашизмһаа сүлөөлэгдэһэн үдэртэ зорюулагдаһан НРБ-гэй телевидениин программа. 16.30 — Забһарлалга. 16.40 — В. Шекспир. «Ажабайдал ба уран зохёолнуудынь». 17.40 — «Опереттын үдэшэ». 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Спортын һонин» (үнгэтэ). 19.15 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». «Ульяновска областиин ажалшад мүрысэнэ». КПСС-эй Ульяновска обкомой нэгэдэхи секретарь А. А. Скочилов дамжуулгада хабаадалсаха (үнгэтэ). 20.00 — «Анна на шее» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 21.25 — В. Шекспир. «Ажабайдал ба уран зохёолнуудынь».

Улаан-Үдэ. 22.25 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 22.45 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 23.00 — «Спортын һонин». (үнгэтэ). 23.15 — Болгариин телевидениин программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.35 — «Манай айлшад». 20.00 — Декабристнуудай буһалгаанай 150 жэлэй ойдо. «Сүлөөрэлгын дуунууд». 20.40 — «Факел». «Ветераны» гэһэн дамжуулга. 21.20 — «Байгал тойроһон зам» гэжэ дамжуулга. 22.00 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 22.25 — «Һолонго» — уласхоорондын фестиваль (үнгэтэ).

СРЕДА, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 10.40 — «Мүнөөнэй эрдэм наука» 11.10 «Искусствын уран бэлигтэн». СССР-эй Арадай артистка А. Тарасова. 12.20 — А. С. Пушкин. «Капитанай басаган». 12.50 — «Чистый путч» — телевизионно фильм (ГДР). 14.05 — Үхибүүдэй дуунай бүлгэмүүдэй концерт (үнгэтэ). 14.50 — «Райнис» — уран һайханай фильм. 16.30 — Забһарлалга. 16.40 — «Искусствын уран бэлигтэн». А. Тарасова. 17.50 — «Даргомыжскиин романснууд» — фильм-концерт. 18.30 — «Время». 19.00 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Ургаса-75». 19.50 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 20.00 — «Райнис» — кинофильм. 21.40 — «Искусствын уран бэлигтэн». А. Тарасова. 22.50 — Забһарлалга. 23.00 — «Шахтёрой алдар соло» — телеочерк. 23.30 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг»! 24.00 — «Время». 00.30. — Футболоор Олимпиин наадануудта хабаадаха эрхэтэй болохын түлөө мүрысөөн. СССР-эй ба Исландиин суглуулагдамал команданууд наадаха (үнгэтэ). Забһарлалгын үедэ «Спортлото» наадагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.30 — «Мүнөөнэй эрдэм наука».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Социалис оронууд» (буряадаар хөөрөөн). 20.20 — Телевизионно һонин. 20.40 — «Шогёгто» (буряадаар).

ЧЕТВЕРГ, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Шатарай һургуули». 10.40 — «Бүмбэрсэг дэлхэйн залуушуул» гэһэн дамжуулга. 11.10 — «Твёрдая порода» — уран һайханай фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 12.15 — «Горький — хүдэлмэришэн ангиин дуушан» (нэгэдэхи дамжуулга). 13.15 — «Социалис оронуудай хани нүхэсэл». Польшын Арадай Республика. 13.45 — «Үхибүүдтэ — фильм» — «Кащей бессмертный». 14.45 — «Шатарай һургуули». 15.15 — СССР-эй АН-ай гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев асуудалнуудта харюусана. 15.45 — Футбол. СССР—Исланди. 16.30 — Забһарлалга. 16.40 — «Твёрдая порода» (1-дэхи сери). 17.45 — В. Мещеринэй хүтэлбэрилдэг хүгжэмэй электроинструментнүүдэй ансамблиин концерт (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». 19.20 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.30 — СССР-эй АН-ай гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев асуудалнуудта харюусана. 20.00 — Футбол. СССР—Исланди. 20.45 — «Спортлото» (үнгэтэ). 22.00 — Хүгжэмэй электроинструментнүүдэй ансамблиин концерт. 22.50 — Забһарлалга. 23.00 — «Бүмбэрсэг дэлхэйн залуушуул» гэһэн дамжуулга. 23.30 — «Шатарай һургуули». 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Шатарай һургуули». Улаан-Үдэ. 19.30 — Һурагшадта — «Горн». 20.30 — «Элүүр энхэ байлга» — тележурнал. 21.00 — Телевизионно һонин.

ПЯТНИЦА, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Объектив» (үнгэтэ). 10.40 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». «Ургамалай удха шанар». 11.10 — «Твердая порода» (2-дохи сери). 12.15 — «Ма...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Агитатор хуряалга дээрэ» гэһэн түрүү бэшэг. Нефтяной ба газова промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдаһан В. Колосовой фоторепортаж. «Республикымнай нэгэ үдэр» гэһэн юрэнхы гаршаг доро бүлэг тобшо мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Партийна бүлэгүүдтэ хамаг хүдэлмэриин харюусалгые даалгаха». А. Поповой статья. «Унаһан таряа яажа хуряахаб» гэһэн А. Сымбеловэй материал.

Гурбадахи хуудаһанда: «Ородой түрүүшын революциин хойшолонгууд» гэһэн И. Подкопаевай статья. «Гурбан дуб модоной эзэн». В. Булычевой статья. Бүмбэрсэг дэлхэйн һонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: М. Льянос. «Инаг дуран эгээн шухалань гэжэ ехэнхинь харюусаа» гэһэн материал. Нютаг нютагай һонинууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Сентябриин 7, 8 үдэрнүүдтэ үүлэтэйшэг байха. Сентябриин 7-ной үдэр зарим нютагуудта бороо орохоор хүлеэгдэнэ. Баруун тээһээ секундын 7—12 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Һүниндөө 1 градус хүйтэнһөө 4 градус хүрэтэр дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Хойто, Ахын болон Түнхэнэй аймагуудаар һүниндөө 5 градус хүрэтэр хүйтэрхэ. Тиихэдэ үдэртөө 13—18 градус дулаан байхаар баглаагдана.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.